ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์	เศรษฐศาสตร์
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

A Study of Demand for Life Insurance Policies in Thailand

นามผู้วิจัย นางสาวณัฐพร น้ำแก้ว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์วุฒิยา สาหร่ายทอง, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภชาติ สุขารมณ์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(รองศาสตราจารย์ชูชีพ พิพัฒน์ศิถี, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

A Study of Demand for Life Insurance Policies in Thailand

โดย

นางสาวณัฐพร น้ำแก้ว

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฐพร น้ำแก้ว 2554: การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์วุฒิยา สาหร่ายทอง, Ph.D. 102 หน้า

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือประการแรกเป็นการศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย การทำประกันชีวิตในประเทศไทยรวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิต ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันชีวิต ประการที่สองคือทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปีในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ กราฟและวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติทำการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจประกันชีวิตมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการทำประกันชีวิตในประเทศไทยที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเช่นกันซึ่งพิจารณาได้จากเบี้ยประกันภัยรับสุทธิและจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้น โดยแนวโน้มการทำประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้นนั้นส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลง รวมทั้งภาครัฐได้เข้ามาสนับสนุนการออมในรูปแบบประกันชีวิตเนื่องจากรัฐบาลเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการประกันชีวิตในการสร้างความมั่นคงในอนาคตให้แก่ตนเองและครอบครัว นอกจากนั้นยังเป็นการพัฒนาประเทศในระยะยาวอีกด้วย ในขณะที่การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยพบว่าปัจจัยทางด้านรายได้เฉลี่ยต่อหัวและราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ในขณะที่ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ส่วนมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้และการประกันสังคมไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย การพยากรณ์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยพบว่าปัจจัยที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตมากที่สุดคือรายได้เฉลี่ยต่อหัว รองลงมาได้แก่ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

การศึกษาในครั้งนี้เสนอแนวทางให้ภาครัฐออกนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการทำประกันชีวิต อาทิเช่น มาตรการเพิ่มรายได้ต่อหัวของประชากร การกำหนดอัตราเบี้ยประกันชีวิตที่เหมาะสมเป็นต้น ในส่วนของบริษัทประกันชีวิตควรเสนอให้อัตราผลตอบแทนให้เท่ากับหรือสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งพัฒนารูปแบบประกันชีวิตให้เหมาะสมกับรายได้ประชาชนและตอบสนองความต้องการในสถานการณ์ปัจจุบัน

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Nuttaporn Namkaew 2011: A Study of Demand for Life Insurance Policies in Thailand.
Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics.
Thesis Advisor: Miss Wuthiya Saraithong , Ph.D. 102 pages.

The objectives of this study are twofold: (1) to investigate general characteristics of life insurance business in Thailand and the government's policy supporting life insurance as well as benefits from life insurance; and (2) to examine the demand for life insurance policy in Thailand. This study is undertaken by using secondary data from the period between1988 and 2007. Descriptive analysis is employed by means of percentage value, graph while quantitative analysis utilizes ordinary least square regression.

The results of this study indicate that the life insurance business expanded gradually to meet the demand for life insurance in Thailand, which can be see from the increasing net premium and the number of insurance policies. Such tendency is partially caused by the reduction in return rate received from commercial banks and the government's policy to promote savings in the form of life insurance. This is because the government realized the benefits that households could receive from life insurance in contributing security to the insured and their families as well as long-term development of the country as a whole. According to the study's findings, per-capita income and price have positive relationship with change in number of insurance policies in Thailand whereas average one-year fixed deposit interest rate of commercial banks has negative relationship with the change in the number of insurance policies in Thailand. In contrast, income tax incentive measure and social security do not have significant impact on the change in the number of insurance policies in Thailand. The forecast of demand for life insurance policies in Thailand finds that its important factors are per-capita income, price and average one-year fixed deposit interest rate of commercial banks.

From these results, it can be suggested that the government should have a policy to encourage people to have life insurance, such as the measure increasing of per capita income and appropriate premium rate of life insurance. Life insurance companies should offer higher return rate than or equal to that of the interest rate of commercial banks' deposit as well as develop new forms of life insurance suitable for people's income and their current needs.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วย เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.วุฒิยา สาหร่ายทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชาติ สุขารมณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านในการให้แนวทาง คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับผู้เขียนทำให้ได้รับความรู้และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ พร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณ อาจารย์กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย ประธานสอบและอาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เชยจิตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้องที่ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์และความช่วยเหลือมาโดยตลอด ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาที่สนับสนุนและให้โอกาสหาความรู้เพิ่มเติม

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นเศรษฐศาสตร์ภาคค่ำรุ่น 16 เจ้าหน้าที่โครงการเศรษฐศาสตร์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่คอยช่วยเหลือมาโดยตลอด รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคมที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

สุดท้ายนี้ หวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์พึงบังเกิดกับทุกท่าน ผู้เขียนขอมอบความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ถ้ามีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนใคร่ขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ณัฐพร น้ำแก้ว

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (6)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ 7

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

ขอบเขตการศึกษา 7

นิยามศัพท์ 8

บทที่ 2 การตรวจเอกสารและแนวคิดทฤษฎี 9

การตรวจเอกสาร 9

แนวคิดทฤษฎี 18

ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สัมบูรณ์ 18

ทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption) 20

ทฤษฎีความต้องการถือเงินตามแนวคิดการถือสินทรัพย์
(The Portfolio Approach to Money Demand Theory) 21

แนวคิดการออมกับการลงทุน 21

แนวคิดเกี่ยวเศรษฐศาสตร์จุลภาคการประกันภัย 25

บทที่ 3 วิธีการศึกษา 29

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 29

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 29

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา 30

ตัวแปรที่ใช้ประกอบในการศึกษา 32

สมมติฐาน 33

กรอบแนวคิดในการศึกษา 35

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การประกันชีวิตของประเทศไทย 36
ความเป็นมาของการประกันชีวิต 36
ความเป็นมาของการประกันชีวิตในประเทศไทย 37
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประกันชีวิต 38
ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย 39
การทำประกันชีวิตในประเทศไทย 52
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ 67
ผลการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย 67
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ 78
สรุปผลการศึกษา 78
ข้อเสนอแนะ 82

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 85

ภาคผนวก 88
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติด้วยโปรแกรม E-view 89
ภาคผนวก ข ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 95

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 102

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	เงินรับฝากจากภาคครัวเรือนของสถาบันการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 -2549	5
1.2	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	6
4.1	บริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย	46
4.2	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิและส่วนแบ่งทางการตลาด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2550	47
4.3	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแยกตามประเภท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550	50
4.4	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแยกตามรูปแบบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550	51
4.5	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2550	55
4.6	ข้อมูลการประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	59
4.7	เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	62
5.1	ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554	75

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.2	ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554	76
5.3	ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต เมื่อราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554	76
5.4	ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์และราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554	77

ตารางผนวกที่

ก1	ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย	90
ก2	ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (หลังตัดตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกไป)	91
ก3	ผลการทดสอบปัญหา Autocorrelation ของสมการอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย	92
ก4	ผลการทดสอบปัญหา Heteroskedasticity ของสมการอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย	92

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ก5	การประเมินความสามารถในการพยากรณ์	93
ก6	ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของรายได้เฉลี่ยต่อหัว	93
ก7	ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์	94
ก8	ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของราคากรมธรรม์ประกันชีวิต	94
ข1	กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	96
ข2	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	97
ข3	รายได้เฉลี่ยต่อหัว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	98
ข4	ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550	99
ข5	จำนวนผู้ประกันสังคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	100
ข6	มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้จากเบี้ยประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550	101

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ของการออมและรายได้	19
2.2	การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต	20
2.3	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนกับความเสี่ยง	25
2.4	ดุลยภาพของการประกันภัย	28
3.1	แสดงขั้นตอนในการศึกษา	35
4.1	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	54
4.2	จำนวนเงินเอาประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	54
4.3	อัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	56
4.4	เบี้ยประกันชีวิตต่อจำนวนประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	57
4.5	ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	58
4.6	การจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550	61
5.1	การพยากรณ์จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตจากแบบจำลองเทียบกับค่าจริง	71

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในประเทศที่พัฒนาแล้วการประกันภัยถือเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ประชาชนเกือบทุกคนจะต้องมีการประกันในรูปใดรูปหนึ่งเป็นอย่างน้อย เช่นประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพที่ ประกันอัคคีภัยและประกันภัยยานยนต์ เป็นต้น ทั้งนี้ประชาชนในประเทศที่พัฒนาแล้วเหล่านั้นเข้าใจในประโยชน์และความจำเป็นของการประกันภัยเป็นอย่างดี นอกจากนี้การประกันภัยจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมการต่อความสูญเสียในอนาคตแล้วยังมีส่วนที่ก่อให้เกิดความมั่นคงในธุรกิจ อุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกด้วย (สุธรรม์ พงศ์สำราญ และคณะ,2542)

โดยการดำรงชีวิตในปัจจุบันนั้นต้องยอมรับว่ามีความเสี่ยงภัยหรือความไม่แน่นอนที่ทุกคนต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย การเสียชีวิต พิการหรือทุพพลภาพที่ สำหรับบุคคลที่มีฐานะดีหากถ้าต้องเสียชีวิตก่อนเวลาอันควรอาจจะไม่ทิ้งภาระให้คนในครอบครัวแต่สำหรับผู้ที่มีฐานะไม่มั่นคง การเสียชีวิตของผู้นำครอบครัวจะเป็นปัญหาใหญ่ตามมาอย่างแน่นอนทั้งภาระหนี้สินและความมั่นคงทางการเงิน ในขณะเดียวกันสังคมในปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ซึ่งบุคคลเหล่านี้เมื่อเกษียณอายุแล้วรายได้ประจำจะหมดไปแต่ยังคงมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพอยู่ทำให้เกิดความไม่แน่นอนทางรายได้ในยามชราตามมา ดังนั้นการประกันชีวิตจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถบรรเทาและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ เนื่องจากการทำประกันชีวิตมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านการเงินให้แก่บุคคลในครอบครัวหากมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นโดยไม่ต้องวิตกว่าจะอยู่ในสภาวะเดือดร้อนทางการเงินอีกต่อไป นอกจากนี้ยังสร้างนิสัยการออมทำให้มีความมั่นคงทางรายได้เมื่อยามเกษียณอายุซึ่งการออมในรูปแบบประกันชีวิตนี้ถือเป็นการออมควบคู่กับการได้รับความคุ้มครองและยังถือเป็นการออมเงินระยะยาวที่มีประสิทธิภาพที่ดีอีกวิธีหนึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อพิจารณาเงินรับฝากจากภาคครัวเรือนของสถาบันการเงินในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2549 (ตารางที่ 1.1) พบว่าก่อนช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2531 – 2539) มีปริมาณเงินฝากจากภาคครัวเรือนของสถาบันการเงินต่างๆเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ภาคครัวเรือนได้เห็นถึงบทบาทความสำคัญมากที่สุด ทำให้มีปริมาณเงินรับฝากจากครัวเรือนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.49 – 77.33 ของจำนวนปริมาณเงินรับฝากทั้งหมด รองลงมาได้แก่ บริษัทเงินทุนฯและธนาคารออมสินซึ่งคิดเป็นสัดส่วนอยู่ในระดับร้อยละ8.54 – 17.62 และ 5.48 -11.35 ของจำนวนปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดตามลำดับ ในส่วนบริษัทประกันชีวิตในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนั้นถึงแม้จะมีระดับปริมาณเงินฝากไม่สูงเท่าธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงิน ทุนฯ และธนาคารออมสิน แต่หากเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ.2540 บริษัทประกันชีวิตมีระดับปริมาณเงินฝากจากครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องกล่าวคือในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นสัดส่วนอยู่ในระดับร้อยละ 2.31 – 3.13 แต่หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว(พ.ศ. 2541 – 2549) ระดับปริมาณเงินฝากจากภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคิดเป็นสัดส่วนอยู่ในระดับร้อยละ 3.65 – 9.34 ทำให้บริษัทประกันชีวิตมีปริมาณเงินฝากจากภาคครัวเรือนเป็นอันดับที่สาม รองจากธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสิน ที่มีปริมาณเงินรับฝากจากครัวเรือนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.08 – 79.05 และ7.69 – 9.97ของจำนวนปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของสถาบันการเงินในการรับฝากเงินของภาคครัวเรือนนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ภาคครัวเรือนได้ให้ความสนใจการออมในสถาบันการเงินของบริษัทประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภาครัฐได้มีมาตรการส่งเสริมการออมในรูปแบบประกันชีวิตจึงกำหนดนโยบายต่างๆเพื่อสนับสนุนการทำประกันชีวิต เช่น การให้ธนาคารพาณิชย์เป็นนายหน้าตัวแทนขายประกันชีวิตได้ ซึ่งเรียกว่า Bancassurance เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เป็นช่องทางที่ประชาชนให้ความสำคัญและเป็นที่น่าเชื่อถือ ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2545 พร้อมกันนั้นยังมีมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งผู้ซื้อประกันชีวิตสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ โดยจากเดิมกำหนดให้สามารถลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 สามารถลดหย่อนภาษีได้เป็น 50,000 บาท ซึ่งมาตรการต่างๆที่ภาครัฐออกมาสนับสนุนการทำประกันชีวิตนั้น เนื่องจากเล็งเห็นว่าประกันชีวิตที่ถือเป็นสวัสดิการทางสังคมประเภทหนึ่งช่วยชดเชยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับครัวเรือนซึ่งหากเกิดความมั่นคงในครัวเรือนแล้วสังคมโดยรวมก็จะมีความมั่นคงด้วย ทำให้การพัฒนาสังคมเป็นไปด้วยดีและนอกจากนั้นการทำประกันชีวิตถือเป็นการออมระยะยาวที่สามารถทำมาลงทุนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้เมื่อตรวจสอบข้อมูลการทำประกันชีวิตในประเทศไทย พบว่าประชาชนได้เริ่มให้ความสนใจการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นจากในอดีตที่ผ่านมา (ตารางที่ 1.2) โดยพิจารณาได้จากจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปีที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอด 20 ปี ซึ่งสอดคล้องกับวงเงินเอาประกันชีวิตที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2540 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลผลบังคับใช้ ณ สิ้นปีและวงเงินเอาประกันชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2541 ลดลงเหลือ 7,198,462 ฉบับ จาก 7,215,160 ฉบับ ในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นอัตราลดลงเพียงร้อยละ 0.23 เท่านั้น จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าถึงแม้จะเกิดปัญหาวิกฤตทางเงินแต่การทำประกันชีวิตในประเทศไทยไม่ได้รับผลกระทบมากนักและตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมาจะเห็นได้ว่าจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปีและวงเงินเอาประกันชีวิตมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง พ.ศ. 2550 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี ทั้งสิ้น 13,091,779 ฉบับและวงเงินเอาประกันชีวิต 4,051,544 ล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภาครัฐที่สนับสนุนให้ประชาชนทำประกันชีวิตเพื่อเป็นประโยชน์ในการออมและความมั่นคงในชีวิต พร้อมกันนั้นภาคเอกชนคือบริษัทประกันชีวิตต่างๆได้มีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งหากลยุทธ์ทางการตลาดใหม่เพื่อดึงดูดลูกค้า เช่นด้านราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายที่คลอบคลุมและทั่วถึง การบริการที่ดีทั้งก่อนและหลังการขาย เป็นต้น ทำให้การประกันชีวิตในประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่าการทำประกันชีวิตมีความสำคัญทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค กล่าวคือในระดับจุลภาคการประกันชีวิตนั้นเป็นประโยชน์ทางการเงินสำหรับบุคคลในการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคตให้แก่ตนเองและครอบครัวและยังถือว่าเป็นการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมประเภทหนึ่ง ขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านการประชาสงเคราะห์ลงด้วย อันจะทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตเพิ่มขึ้น สำหรับในระดับมหภาคนั้นเป็นแหล่งระดมเงินออมระยะยาวซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศ สนับสนุนการจ้างงาน ส่งเสริมการลงทุนและลดการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศได้ ดังนั้นจึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากการทำประกันชีวิตสามารถช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในประเทศให้สูงขึ้น พร้อมทั้งช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาวอีกด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1.1 เงินรับฝากจากภาคครัวเรือนของสถาบันการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 -2549

(หน่วย : พันล้านบาท)

เงินฝากจากสถานการเงิน	ณ สิ้นปี									
	2531	**2533**	**2535**	**2537**	**2539**	**2541**	**2543**	**2545**	**2547**	**2549**
ธนาคารพาณิชย์	704,588	1,148,778	1,552,151	1,995,134	2,642,854	3,337,832	3,528,911	3,769,561	3,989,936	4,372,312
ร้อยละ	75.48	77.33	74.68	71.68	70.49	79.05	78.20	76.21	74.21	73.08
ธนาคารออมสิน	105,939	112,169	130,041	156,388	205,372	324,695	392,080	493,334	523,659	531,451
ร้อยละ	11.35	7.55	6.26	5.62	5.48	7.69	8.69	9.97	9.74	8.88
บริษัทเงินทุนฯ	79,693	149,380	293,869	477,384	660,700	182,303	126,597	127,856	135,999	26,254
ร้อยละ	8.54	10.06	14.14	17.15	17.62	4.32	2.81	2.58	2.53	0.44
บริษัทประกันชีวิต	24,234	34,346	55,671	82,502	117,445	154,099	196,853	276,895	414,424	559,063
ร้อยละ	2.60	2.31	2.68	2.96	3.13	3.65	4.36	5.60	7.71	9.34
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	11,114	25,426	25,364	35,972	59,371	133,783	152,465	122,104	131,914	235,070
ร้อยละ	1.19	1.71	1.22	1.29	1.58	3.17	3.38	2.47	2.45	3.93
ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ	5,946	13,697	17,636	31,172	57,239	86,257	112,354	152,624	179,468	258,209
ร้อยละ	0.64	0.92	0.85	1.12	1.53	2.04	2.49	3.09	3.34	4.32
บริษัทเงินเครดิตฟองซิเอร์	1,910	1,810	3,581	4,802	6,152	3,494	3,206	3,761	1,208	757
ร้อยละ	0.20	0.12	0.17	0.17	0.16	0.08	0.07	0.08	0.02	0.01
ยอดเงินรับฝากรวม	**933,424**	**1,485,605**	**2,078,313**	**2,783,354**	**3,749,133**	**4,222,463**	**4,512,466**	**4,946,135**	**5,376,607**	**5,983,116**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1.2 จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550

ปี	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต ที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี (ฉบับ)	อัตราเพิ่ม(ลด) (ร้อยละ)	วงเงิน เอาประกันชีวิต (ล้านบาท)	อัตราเพิ่ม(ลด) (ร้อยละ)
2531	2,601,347	13.96	205,764	27.08
2532	3,010,721	15.74	269,848	31.14
2533	3,587,375	19.15	350,711	29.97
2534	3,935,562	9.71	439,221	25.24
2535	4,475,119	13.71	540,397	23.04
2536	4,983,349	11.36	636,486	17.78
2537	5,537,764	11.13	771,544	21.22
2538	6,238,856	12.66	937,082	21.46
2539	6,935,651	11.17	1,069,156	14.09
2540	7,215,160	4.03	1,179,836	10.35
2541	7,198,462	-0.23	1,226,928	3.99
2542	7,375,916	2.47	1,253,169	2.14
2543	7,772,644	5.38	1,489,987	18.90
2544	8,331,702	7.19	1,758,829	18.04
2545	8,957,401	7.51	1,958,339	11.34
2546	9,642,406	7.65	2,356,382	20.33
2547	10,364,778	7.49	2,673,241	13.45
2548	11,183,793	7.90	3,098,454	15.91
2549	12,082,996	8.04	3,688,348	19.04
2550	13,091,779	8.35	4,051,545	9.85

ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย การทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิตของประเทศไทยตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิต

2. เพื่อศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงลักษณะการประกันชีวิตในรูปแบบต่างๆรวมทั้งนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการทำประกันชีวิต ซึ่งสามารถเป็นเครื่องมือที่ช่วยประกอบการตัดสินใจการทำประกันชีวิตของประชาชนได้

2. ช่วยส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยให้แก่ภาคเอกชน เช่นบริษัทประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต สมาคมประกันชีวิตไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) นอกจากนั้นยังเป็นแนวทางให้แก่ภาครัฐกำหนดนโยบายต่างๆสนับสนุนการออมเงินในธุรกิจประกันชีวิตและพัฒนาประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย การทำประกันชีวิตในประเทศไทย ได้แก่ ประเภทกรมธรรม์ รูปแบบต่างๆของการประกันชีวิต รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิตของประเทศไทยและศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยโดยใช้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปีแทนอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตโดยทำการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2531 – 2550 เป็นระยะเวลา 20 ปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

ผู้เอาประกัน หมายถึง บุคคลที่ภัยอาจเกิดขึ้นหรือตัวแทนของผู้ที่ภัยอาจเกิดขึ้นตามกฎหมาย หมายถึงคู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งค่าเบี้ยประกันภัย

ผู้รับประกัน หมายถึง คือสถาบันที่ทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันภัยในทางกฎหมายหมายถึงคู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะใช้สินไหมทดแทนหรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้

กรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ หมายถึง เอกสารที่แสดงข้อตกลงและเงื่อนไขต่างๆของสัญญาประกันภัยระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย ในกรมธรรม์จะประกอบด้วยรายการต่างๆ เช่น ชื่อผู้รับประกัน ชื่อผู้เอาประกันวงเงินที่เอาประกันภัยที่ผู้รับประกันรับเสี่ยงอายุสัญญา ชื่อผู้รับผลประโยชน์ วันทำสัญญาประกันภัย และเงื่อนไขต่างๆ เป็นต้น โดยเป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าซื้อความคุ้มครองในแต่ละรอบปีปฏิทิน

กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี หมายถึง กรมธรรม์ที่มีผลบังคับใช้ในปีนั้นๆ ประกอบด้วยกรมธรรม์ประเภทสามัญ อุตสาหกรรม และกลุ่ม โดยคำนวณจากจำนวนกรมธรรม์รายใหม่ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีบวกกับกรมธรรม์ประกันชีวิตสะสมจากปีก่อนหักด้วยกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลดลง (จากการมรณกรรม ,ครบกำหนด,เวนคืนกรมธรรม์,ยกเลิกกรมธรรม์)

เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ หมายถึง เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงหักด้วยเบี้ยประกันภัยยกเลิกและส่งคืนที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัยและหักด้วยเบี้ยประกันภัยจ่ายจากการเอาประกันภัยต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ บวกด้วยเบี้ยประกันภัยรับจากการรับประกันภัยต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต หมายถึง จำนวนเบี้ยประกันภัยรับสุทธิหารจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสารและแนวคิดทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการประกันชีวิตที่ผ่านมาพบว่ามีงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ธิษณา เจริญสวรรค์ (2548) ศึกษาโครงสร้างตลาดและอุปสงค์ของการประกันชีวิตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การประกันชีวิตในประเทศไทย และศึกษาโครงสร้างและพฤติกรรมการแข่งขันของธุรกิจประกันชีวิตโดย ในการศึกษาครั้งนี้ได้อาศัยแบบจำลองของสมการเชิงซ้อนและวิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อใช้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการทำประกันชีวิต โดยซึ่งใช้ข้อมูลรายไตรมาส ในช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2545โดยมีตัวแปรอิสระที่นำมาใช้พิจารณาได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก รายจ่ายภาครัฐในส่วนสวัสดิการสังคม ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ค่าใช้จ่ายในการโฆษณา ค่าบำเหน็จ จำนวนประชากรในเขตเมือง จำนวนผู้มีงานทำ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยทำการศึกษาทั้งภาพที่ธุรกิจ จำแนกตามผู้ประกอบการรายใหญ่ และจำแนกตามผู้ประกอบการรายเล็ก

ผลการศึกษาด้านโครงสร้างตลาดพบว่าธุรกิจประกันชีวิตมีลักษณะเป็นตลาดที่มีการแข่งขันน้อยรายโดยพบว่ามีการกระจุกตัวในระดับที่สูง แต่ถึงอย่างไรก็ตามมีแนวโน้มการกระจุกตัวลดลง ส่วนผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการแข่งขัน พบว่าธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยมักใช้กลยุทธด้านการพัฒนารูปแบบและความหลายหลากของผลิตภัณฑ์ ส่วนกลยุทธด้านการจัดจำหน่ายใช้ตัวแทนประกันชีวิต ในขณะที่กลยุทธด้านราคาและการส่งเสริมด้านตลาดไม่เป็นที่นิยมสำหรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ประกอบการ ในส่วนของผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของการประกันชีวิต พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ รายจ่ายภาครัฐในส่วนสวัสดิการสังคม ปัจจัยไม่ใช่ด้านราคาได้แก่ ค่าบำเหน็จมีผลต่อประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเป็นไปตามสมติฐานและทฤษฎี ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีผลต่อประกันชีวิตไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยทางด้านประชากรได้แก่จำนวนประชากรในเขตเมืองมีผลต่อประกันชีวิตในทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานและทฤษฎี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของธิษณาทำให้ทราบถึงวิธีการคิดราคากรมธรรม์ประกันชีวิต

นพินดา หาญจริง (2549) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยและศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามโดยเลือกเขตที่มีผู้ที่อยู่ในวัยทำงานมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ถึง 10 จากทั้งหมด 50 เขต จำนวน 400 คนแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มอย่างเป็นสัดส่วนร่วมด้วยวิธีการแบบสะดวกและใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณด้วยแบบจำลองโลจิท (Logit Model)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิงมากว่าเพศชาย ส่วนมากมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร คือตัวแปรทางด้านรายได้ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน การนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้ และให้ความคุ้มครองในทิศทางที่เป็นลบ ส่วนทางด้านทัศนคตินั้นปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมาก คือความมั่นคงและฐานะทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต ปัจจัยทางด้านช่องทางการจัดจำหน่ายที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญคือความน่าเชื่อถือของตัวแทนปัจจัยทางด้านราคาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากคือการจ่ายเงินปันผล ส่วนปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการตลาดที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญคือการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของนพินดา ทำให้ทราบถึงแนวการวิเคราะห์ในเชิงพรรณา รวมทั้งทราบถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของคนในวัยทำงาน

พรนภา เพ่งพิศ (2549) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย ศึกษาถึงลักษณะการใช้ไปของเงินทุนของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2525 – 2546 รวมทั้งสิ้น21 ปี ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณาถึงลักษณะแนวโน้มการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทยและศึกษาลักษณะการใช้ไปของเงินทุนของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย และวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดและวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย เพื่อพิจาณาตัวแปรอิสระ ได้แก่ รายได้สุทธิส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อบุคคล อัตราเงินเฟ้อ อัตราผลตอบแทนในรูปแบบเงินฝาก อัตราผลตอบแทนจากการประกันชีวิต การพัฒนาทางการเงิน จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว อัตราการเป็นภาระของเด็ก อัตราการเป็นภาระของผู้สูงอายุ ระดับการศึกษา อายุขัยและความมั่นคงทางสังคมที่มีผลต่อการออมในรูปแบบประกันชีวิตของภาคครัวเรือนในประเทศไทย

ผลจากการศึกษาพบว่าการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีความสัมพันธ์ในระดับสูงในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของภาคครัวเรือนในประเทศไทย พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราการเป็นภาระของเด็ก อัตราการเป็นภาระของผู้ใหญ่และระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการออมในรูปแบบประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทยในทางตรงกันข้ามอัตราผลตอบแทนจากการออมในรูปเงินฝากและอัตราเงินเฟ้อเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการออมในรูปแบบประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของพรนภา ทำให้ทราบรูปแบบในการศึกษาวิธีวิเคราะห์โดยใช้สมการอุปสงค์ของครัวเรือนไทยกับการออมที่ส่งผลถึงการทำประกันชีวิต ตลอดจนตัวแปรต่างๆที่นำมาใช้ในสมการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาลินี เชษฐ์โชติศักดิ์ (2542) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย ทั้งทางด้านจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต และมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตรับสุทธิของประเทศไทย และศึกษาลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิตในประเทศไทย ได้แก่ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ประเภทต่างๆ รูปแบบต่างๆของการทำประกันชีวิต การดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิต ประโยชน์ของการประกันชีวิตตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการทำประกันชีวิตโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2517 – 2531 รวมทั้งสิ้น 15 ปี ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณาถึงลักษณะทั่วไปของการประกันชีวิต และวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยอาศัยวิธีประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุดและใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อนทำการศึกษาผลกระทบตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบจำลองเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้แก่ จำนวนประชากร อัตราการตาย จำนวนตัวแทนประกันชีวิตในประเทศไทย จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อปีก่อนที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นแบบจำลองของการทำประกันชีวิตกรณีที่กรมธรรม์เป็นตัวแปรตามและศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระได้แก่ จำนวนประชากร อัตราการตาย จำนวนตัวแทนประกันชีวิตในประเทศไทย มูลค่าเบี้ยประกันชีวิตเมื่อปีก่อนมีผลต่อจำนวนมูลค่าเบี้ยประกันชีวิต

ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์มากที่สุด คือ จำนวนประชากร รองลงมาได้แก่ อัตราการตาย จำนวนตัวแทนประกันชีวิต และจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อปีก่อน ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตมากที่สุด คือ จำนวนประชากร รองลงมาได้แก่ อัตราการตาย มูลค่าเบี้ยประกันชีวิตเมื่อปีก่อน จำนวนตัวแทนประกันชีวิต ตามลำดับ ในส่วนของผลการศึกษาสัดส่วนเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยต่างๆจำแนกตารายภาคพบว่าสัดส่วนของจำนวนประชากรต่อจำนวนกรมธรรม์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนมากที่สุดและกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนต่ำสุด สัดส่วนจำนวนกรมธรรม์ต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิตของภาคกลางมีสัดส่วนมากที่สุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนต่ำสุด สัดส่วนของมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนมากที่สุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนต่ำสุดและสัดส่วนมูลค่าเบี้ยประกันชีวิตต่อจำนวนตัวแทนประกันชีวิตของกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนมากที่สุด ภาคใต้มีสัดส่วนต่ำสุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของมาลินี ทำให้ทราบแนวการวิเคราะห์ในเชิงพรรณา และปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย ทางด้านจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โสภา คงธนาคมธัญกิจ (2538) การศึกษาอุปสงค์การประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจทำกรมธรรม์ประกันชีวิตและอุปสงค์ต่อเบี้ยกรมธรรม์ประกันชีวิตโดยตรง ซึ่งทำการศึกษาโดยแยกออกเป็นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับนอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยเลือกเขตที่มีผู้ที่อยู่ในวัยทำงานมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ถึง 10 จากทั้งหมด 50 เขต จำนวน 400 คน ใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจการออมของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2535และ2536 จากผลการศึกษาโดยแบบจำลองโลจิต (Logit Model) ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจทำกรมธรรม์ประกันชีวิตของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ รายได้ของครัวเรือนและครัวเรือนที่มีสังหาริมทรัพย์โดยมีค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นในการตัดสินใจทำกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อรายได้ของครัวเรือนเท่ากับ 0.2795 สำหรับครัวเรือนนอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลปัจจัยที่กำหนดคือ รายได้ของครัวเรือน ครัวเรือนที่มีอสังหาริมทรัพย์ประเภทของอาชีพและระดับการศึกษา โดยมีค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นในการตัดสินใจทำกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อรายได้ของครัวเรือนเท่ากับ 0.3699และจากแบบจำของการถดถอย (Regression Analysis)

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มากำหนดอุปสงค์ต่อเบี้ยกรมธรรม์ประกันชีวิตโดยตรงของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลคือรายได้ของครัวเรือนและครัวเรือนที่มีสังหาริมทรัพย์ โดยมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อเบี้ยกรมธรรม์ประกันชีวิตโดยตรงต่อรายได้ของครัวเรือนเท่ากับ 0.6778 สำหรับครัวเรือนนอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลปัจจัยที่มากำหนดคือ รายได้ของครัวเรือน ทรัพย์สินของครัวเรือนประเภทอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ประเภทของอาชีพ เพศ อายุ และจำนวนสาขาของบริษัทประกันชีวิตในแต่ละจังหวัด โดยมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อเบี้ยกรมธรรม์ประกันชีวิตโดยตรงต่อ รายได้ของครัวเรือนเท่ากับ 0.3374 ผลการศึกษาเชิงพรรณนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครคือตัวแปรทางด้านรายได้ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน การนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้และให้ความคุ้มครองในทิศทางที่เป็นลบ ส่วนทางด้านทัศนคตินั้นปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมาก คือความมั่นคงและฐานะทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต ปัจจัยทางด้านช่องการจัดจำหน่วยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ คือความน่าเชื่อถือของตัวแทน ปัจจัยทางด้านราคาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมาก คือการจ่ายเงินปันผล ส่วนปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการตลาดที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ คือ การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของโสภา ทำให้ทราบรูปแบบในการศึกษาวิธีวิเคราะห์อุปสงค์การประกันชีวิตของครัวเรือนไทย โดยใช้สมการอุปสงค์ตลอดจนตัวแปรต่างๆที่นำมาใช้ในสมการ

อมร เลิศในสัตย์ (2522) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลต่อการประกันชีวิต โดยทำการศึกษาทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุซึ่งเทคโนโลยีอาจมีผลกระทบทั้งนัยบวกและนัยลบต่อการประกันชีวิต ทางหนึ่งของความเจริญทางการแพทย์ทำให้อัตรามรณะลดลง ซึ่งทำให้การดำรงชีวิตดีขึ้น แต่อีกนัยหนึ่งเทคโนโลยีก็มีผลเสียหากใช้ไม่ถูกวิธี เช่น ความเจริญทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เกิดการรั่วไหลของกัมมันตภาพที่รังสี เป็นต้น

2. ค่านิยมในการดำเนินชีวิตในสังคม การดำเนินชีวิตในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากคนในชนบทอพยพเข้าในเมืองมากขึ้น ขนาดของครัวเรือนที่เล็กลง ทุกคนต้องพึ่งพาตนเองซึ่งข้อนี้อาจเป็นผลดีต่อการขายประกันชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่ครอบครัวแทนการอาศัยคนอื่นเหมือนอย่างเคย

3. ค่านิยมทางการศึกษา ปัจจุบันประชาชนได้ให้ความสำคัญทางการศึกษามากขึ้นทำให้สามารถรับรู้ข่าวสาร และวิเคราะห์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการประกันชีวิตจะเป็นเครื่องอันหนึ่งที่ประชาชนเห็นถึงความสำคัญ

4. ภาวะเงินเฟ้อ ทำประเทศได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจแล้วยังส่งผลกระทบถึงการประกันชีวิตได้ 2 กรณีคือ ถ้าคนเห็นว่าการดำรงชีวิตในอนาคตของตนไม่แน่นอนและตระหนักว่าการประกันชีวิตจำเป็น คนจะเจียดเงินทั้งการบริโภคและการออมมาซื้อประกันชีวิต อันเป็นผลให้เงินออมในสถาบันการเงินอื่นๆลดลง แต่ถ้าคนยังคิดว่าการประกันชีวิตเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย การซื้อประกันชีวิตก็จะลดลง

5. การคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งผู้บริโภคต้องการสินค้าที่มีคุณภาพที่ในราคายุติธรรม ดังนั้นบริษัทประกันชีวิตจึงพยายามปรับปรุงกรมธรรม์ต่างๆ อัตราเบี้ยประกัน เทคนิคการขายและการบริการเพื่อให้ผู้บริโภคพึงพอใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ผลกระทบทางการเมืองที่มีผลต่อประกันชีวิตคือ การออกกฎหมายหรือการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใดๆ

7. ความเจริญเติบโตของบริษัทประกันชีวิต อาจมีแนวทาง 4 วิธีที่มีให้บริษัทเติบโต คือ การตลาด อัตราเบี้ยประกัน มาตรการพิจารณารับประกัน และการขยายหรือลดขอบเขตการคุ้มครอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของอมร ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆทางสังคมที่มีผลในการทำประกันชีวิตในสังคมไทยและสามารถนำตัวแปรต่างๆที่ได้จากการศึกษานำมากำหนดอุปสงค์ของการทำประกันชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Lim (2002) ศึกษาเรื่อง “Macroeconomic Variables and the Demand for Life Insurance in Malaysia” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรทางเศรษฐกิจมหาภาคและตัวแปรทางประชากรศาสตร์ว่าหากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลต่ออุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศมาเลเซียอย่างไร โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี ค.ศ. 1968 – 2001 รวมทั้งสิ้น 33 ปี ทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ แต่เนื่องด้วยข้อมูลเป็นอนุกรมเวลาจึงทำการทดสอบ unit root test ว่าตัวแปรทั้งหมดที่นำมาใช้ stationary หรือไม่ หากตัวแปรมีลักษณะ non stationary ขั้นต่อไปจึงทำการทดสอบ Co integration เพื่อดูความสัมพันธ์ระยะยาวเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ประกันชีวิตของประเทศมาเลเซีย โดยมีตัวแปรอิสระด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้ต่อหัว ดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อ ราคากรมธรรม์ ผลตอบแทนในตราสารทุนและด้านประชากรศาสตร์คือ อัตราการตาย อายุขัยเฉลี่ย อัตราการเกิด

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลตัวแปรทั้งหมดมีคุณสมบัติ non stationary ดังนั้นจึงต้องทำการทดสอบ Co integration ดูความสัมพันธ์ระยะยาวและจึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) จากผลการศึกษาแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ประกันชีวิตในประเทศมาเลเซียพบว่าปัจจัยที่สำคัญคือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและราคากรมธรรม์ซึ่งตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ประกันชีวิต กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยหรือราคากรมธรรม์ลดลง จะส่งผลให้อุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นนั้นเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของ Chee Chee Lim ทำให้ทราบถึงวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ การทดสอบ unit root test การทดสอบ Co integration และตลอดจนตัวแปรต่างๆที่นำมาใช้ในสมการ

Li (2008) ศึกษาเรื่อง “Factors influencing household’s demand for life insurance” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการทำประกันชีวิตของครัวเรือนโดยทำการศึกษาแยกออกเป็นทั้งประเภทและจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การทำประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีตัวแปรอิสระที่นำมาใช้พิจารณาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1) ด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้ อายุ, การศึกษา ,จำนวนผู้มีงานทำ, สุขภาพที่ ,อัตราการเป็นภาระของเด็ก ,จำนวนครัวเรือน, สถานะภาพที่

กลุ่มที่2) ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้ รายได้, จำนวนผู้มีบ้านเป็นของตนเอง หนี้สินของครัวเรือน

กลุ่มที่3) ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้ ทัศนะคติต่อความเสี่ยงภัย,ทัศนะคติในการทำพินัยกรรมและมรดก,อายุขัย

โดยตัวแปรตาม คือ กรมธรรม์แบบจำกัดระยะเวลา และกรมธรรม์แบบมีมูลค่าเงินสด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูลจาก Survey of Consumer Finance (SCF) โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 22,610 คน ใช้ข้อมูลช่วงเวลา ค.ศ. 1989 – 2004

จากผลการสำรวจพบว่า ครัวเรือนร้อยละ 40 มีกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบจำกัดระยะเวลา , ร้อยละ 14 มีกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบมีมูลค่าเงินสดร้อยละ 11 มีกรมธรรม์ประกันชีวิตทั้งสองประเภท และร้อยละ 35 ไม่มีการทำประกันชีวิต เมื่อเปรียบเทียบถึงรูปแบบของกรมธรรม์ทั้งสองประเภทที่ครัวเรือนตัดสินใจทำพบว่า ครัวเรือนที่ทำประกันชีวิตแบบมีมูลค่าเงินสด จะมีอายุมาก ระดับการศึกษาสูง ระดับความเสี่ยงภัยน้อย มีบ้านเป็นของตนเองและทัศนะคติในการทำพินัยกรรมและมรดก มากกว่าครัวเรือนที่ทำประกันชีวิตแบบจำกัดระยะเวลา ส่วนครัวเรือนที่ไม่ทำประกันชีวิตพบว่า มีอายุน้อย ระดับการศึกษาไม่สูง อยู่บ้านเช่า ไม่มีงานทำ รวมทั้งไม่ตระหนักถึงความเสี่ยงภัยในชีวิตและจากผลการศึกษาโดยแบบจำลอง Tobit Model ถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การซื้อประกันชีวิตของครัวเรือนทั้งในแง่ผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตและจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบจำกัดระยะเวลาพบว่า ปัจจัยทางด้านอายุ การมีงานทำ การศึกษาในระดับที่สูง การแต่งงาน การไม่ชอบความเสี่ยงภัยมีผลทางบวกต่ออุปสงค์การทำประกันชนิดนี้ ในขณะที่ผลการศึกษาแบบจำลองของผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตและจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบมีมูลค่าเงินสดพบว่าการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แต่งงาน การศึกษาในระดับที่สูง มีบ้านเป็นของตนเอง มีทัศนะคติในการทำพินัยกรรม การมีรายได้สูง การมีหนี้สินมากเป็นผลในทางบวกต่ออุปสงค์การทำประกันชนิดนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทบทวนงานของ Min Li ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การทำประกันชีวิตประเภทต่างๆ ทั้งแบบจำกัดระยะเวลาและแบบมีมูลค่าเงินสดที่นำมาใช้ในสมการ

สรุปผลการตรวจสอบเอกสาร

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาทั้งในเชิงพรรณาและปริมาณ โดยในเชิงพรรณาได้ศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของการประกันชีวิต การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลต่อการทำกรมธรรม์ประกันชีวิต ส่วนในเชิงปริมาณได้ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆทั้งทางด้านประชากรเศรษฐกิจ สังคมที่มีผลต่อการทำกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยตัวแปรอิสระที่ทำการศึกษา เช่น รายได้ อัตราผลตอบแทนในรูปแบบเงินฝาก ภาษี การศึกษา อัตราการตาย ความมั่นคงในชีวิต ค่าจ้างหรือค่าบำเหน็จ ค่าโฆษณาค่าส่งเสริมการขาย เงินเฟ้อ จำนวนตัวแทนประกันชีวิต ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นต้น สำหรับตัวแปรตามจากงานวิจัยที่ผ่านมาที่ใช้แทนการทำประกันชีวิตพบว่าตัวแปรที่ใช้แทนมีอยู่ 2 ตัว ได้แก่ จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต มูลค่าเบี้ยประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวคิดทฤษฎี

เรื่องการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยนั้นถือว่าอุปสงค์ของการทำประกันชีวิตเป็นอุปสงค์ในการออมอย่างหนึ่ง ดังนั้นจึงได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีการบริโภคมาอธิบาย เนื่องจากเป็นที่เข้าใจกันทั่วไปว่าการออมมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง และรายจ่ายเพื่อการบริโภคซึ่งเชื่อมโยงไปยังแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์จุลภาคการประกันภัยในกำหนดอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันภัย นอกจากนั้นยังนำทฤษฎีความต้องการถือเงินตามแนวคิดการถือสินทรัพย์และแนวคิดการออมกับการลงทุนเพื่ออธิบายถึงการออมในรูปแบบประกันชีวิตโดยการศึกษามีแนวคิดทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สัมบูรณ์

เป็นทฤษฎีตามแนวคิดของ John Maynard Keynes ซึ่งได้อธิบายสาระสำคัญไว้ว่าโดยปกติแล้วคนเราจะมีการบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคจะไม่เพิ่มขึ้นเท่ารายได้และเมื่อส่วนต่างระหว่างรายได้กับการบริโภคก็คือการออม ดังนั้นแนวคิดดังกล่าวของ Keynesจึงสรุปได้ว่าเมื่อคนเรามีรายได้เพิ่มขึ้นการออมก็จะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนของรายได้ ทั้งนี้อธิบายได้โดย

$$C = a + bY$$

เมื่อ C = การบริโภคที่แท้จริง

Y = รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง

b = ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายและถูกสมมติว่าคงที่ขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งเกิดจาก ΔC หรือมีสัญลักษณ์ΔY อีกอย่างหนึ่งว่า MPC

a = ค่า intercept ที่แสดงว่าแม้จะไม่มีรายได้ใด ๆ การบริโภคก็จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนโดย a จะมีค่าคงที่

และ $Y = C + S$

เมื่อ S = การออม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดังนั้น $S = Y - C$

$= Y - (a + bY)$

หรือ $\frac{S}{Y} = 1 - \left[\frac{a + bY}{Y}\right]$

หรือ $APS = 1 - \frac{a - b}{Y}$

เมื่อ APS = ความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมื่อรายได้ (Y) เพิ่มขึ้น ในขณะที่ a และ b คงที่ APS จะเพิ่มขึ้น หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น การออมเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นนั่นเองและเส้นการออมจะมีลักษณะดังภาพที่ 2.1

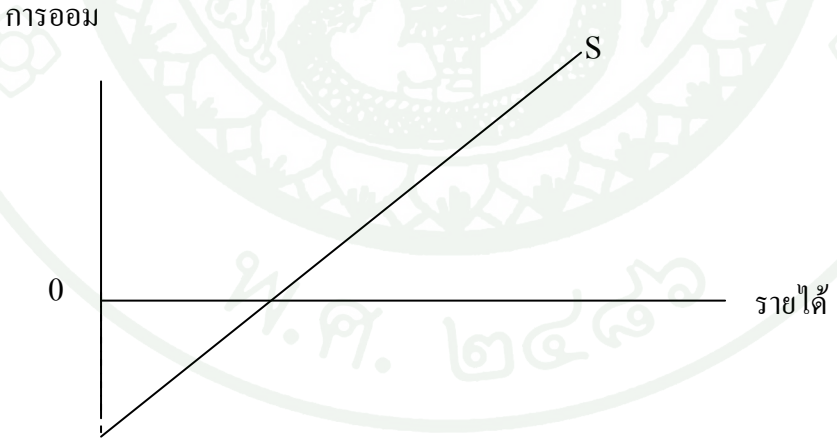

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการออมและรายได้
ที่มา: วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์และวลัยภรณ์ อัตตะนันท์ (2531: 14)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ทฤษฎีการบริโภคในวงจรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)

มีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านได้ เช่น ฟรังโก มอดดิเกลียนี , อัลเบิร์ต แอนโด และริชาร์ด บรูมเบิกร์ ได้เสนอแนวคิดร่วมกันว่าการตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะกระจายการบริโภคตลอดชีวิตภายใต้ข้อจำกัดของรายได้หรือทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งหมายความว่า ระดับการบริโภคของครัวเรือนมิได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (รัตนา สายคณิต,2542)

ภาพที่ 2.2 สมมติฐานให้อายุของบุคคลคือ OT ในช่วงอายุน้อย บุคคลมีรายได้ต่ำ แต่เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นจะมีรายได้สูงขึ้นและจะมีรายได้ลดลงเมื่ออยู่ในวัยสูงอายุ การกระจายรายได้ตลอดชั่วอายุขัยจึงมีลักษณะเหมือนเส้นโค้ง yy ส่วนการกระจายการบริโภคตลอดชั่วอายุขัยมีลักษณะเหมือนเส้น cc ซึ่งเอียงจากซ้ายไปขวา แสดงว่าในช่วงอายุน้อย ระดับการบริโภคของบุคคลต่ำอยู่ แต่ระดับการบริโภคสูงขึ้นเรื่อยๆ เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบรายได้ yy กับเส้นบริโภค cc จะเห็นได้ว่าในช่วงอายุน้อย จะมีระดับการบริโภคสูงกว่ารายได้ แสดงว่ามีเงินออมเป็นลบ (dissaving) เมื่ออยู่วัยกลางคน บุคคลจะมีรายได้สูงกว่าการบริโภคทำให้สามารถออมทรัพย์ได้ ส่วนในวัยสูงอายุรายได้บุคคลจะลดลง ในขณะที่การบริโภคยังคงอยู่ และจะกลับมามีการออมเป็นลบอีกครั้งหนึ่ง

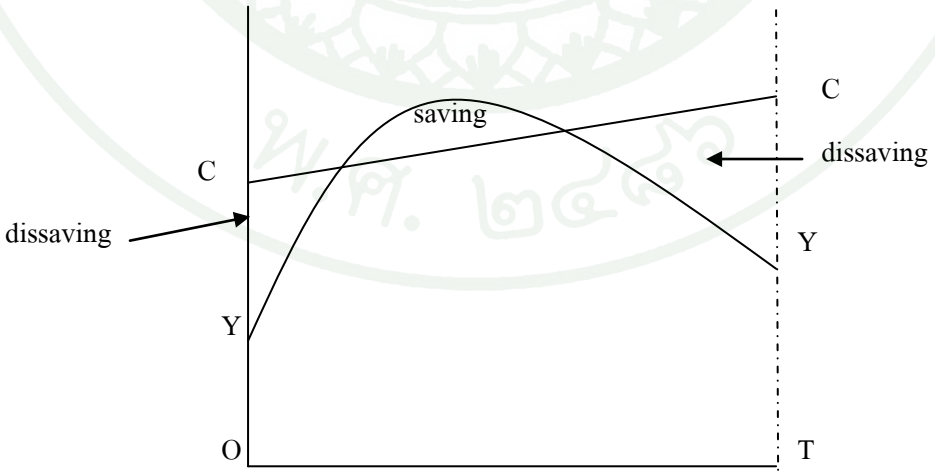

ภาพที่ 2.2 การกระจายรายได้และการบริโภคในวงจรชีวิต
ที่มา: รัตนา สายคณิต (2542: 230)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ทฤษฎีความต้องการถือเงินตามแนวคิดการถือสินทรัพย์ (The Portfolio Approach to Money Demand Theory)

โทบินพัฒนาทฤษฎีความต้องการถือเงินซึ่งขึ้นอยู่กับหลักการของการแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุด และการลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุดในขณะเดียวกัน โดยมีสมมติฐานคือ แต่ละบุคคลต้องการแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดจากทรัพย์สินที่เข้าถืออยู่และขณะเดียวกันก็ต้องการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอันเกิดจากการถือทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ สินทรัพย์ที่เป็นทางเลือกในการถือของแต่ละบุคคลประกอบไปด้วยพันธบัตรและเงินเท่านั้น (ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ, 2546) ซึ่งอาศัยข้อเท็จจริง 2 ประการที่ทำให้เงินและพันธบัตรมีความแตกต่างกันคือ ประการแรกการถือเงินไม่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือ แต่การถือหลักทรัพย์จะก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือ ประการที่สอง การถือเงินไม่มีความเสี่ยงจากการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงิน มูลค่าที่เป็นตัวเงิน (norminal value) ของเงินคงที่ แต่การถือหลักทรัพย์จะมีความเสี่ยงเกิดขึ้นในแง่ที่ว่าอาจมีกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์หรืออาจขาดทุนก็ได้

ด้วยข้อเท็จจริง 2 ประการที่กล่าวข้างต้น ทำให้โทบินมีความเห็นว่าในทรัพย์สินส่วนที่บุคคลถืออยู่นั้นจะประกอบได้ด้วย เงินซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ปลอดภัยและทรัพย์สินซึ่งเป็นสินทรัพย์เสี่ยง ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลลดความเสี่ยงลงบ้าง อีกทั้งได้รับผลตอบแทนด้วย บุคคลจึงต้องการกระจายการถือเงินและหลักทรัพย์ในสัดส่วนที่เหมาะสม (รัตนา สายคณิต,2542)

4. แนวคิดการออมกับการลงทุน

การออม (ดาริณี ตัณฑวิเชฐ, 2527) คือการบริโภคในอนาคต (savings is future consumption) นั่นคือการเก็บรายได้ในปัจจุบันส่วนหนึ่งเอาไว้ โดยให้รายได้ดังกล่าวเสริมกับรายได้ในอนาคตเพื่อการใช้จ่ายซึ่งจะทำให้ผู้ออมสามารถบริโภคได้มากกว่ารายได้ที่จะได้ในอนาคต โดยจะเกิดขึ้นเมื่อมีความแตกต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคในช่วงเวลาหนึ่งๆ พฤติกรรมการออมจะมีลักษณะคล้ายกับพฤติกรรมการบริโภคสินค้าทั่วไป โดยการออมจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น และการบริโภคคงที่ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีการออมมากขึ้นและ “การบริโภคมีต้นทุนค่าเสียโอกาส” ของการใช้เงินของผู้บริโภค ต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้บริโภคเรียกว่าอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) หรืออาจกล่าวได้อีกทางหนึ่งว่าผลตอบแทนของการออมคืออัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ต้นทุนค่าเสียโอกาสในการบริโภคจะเพิ่มขึ้นการบริโภคในปัจจุบันจะลดลงก็จะทำให้ผู้บริโภคหันมาออมมากขึ้น โดยผลของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทดแทนจะทำให้ผู้บริโภคออมมากขึ้นและลดการบริโภคในปัจจุบัน เนื่องจากการที่อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเสมือนกับการที่ผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้นในปัจจุบันจากการออมในอดีต ทำให้มีการใช้จ่ายบริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้น

นอกจากปัจจุบันด้านรายได้ และอัตราดอกเบี้ยซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์แล้วพฤติกรรมการออมและรูปแบบของการออมยังขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย เช่น สภาพที่สังคมวัฒนธรรมและทัศนคติของบุคคลต่อการออมด้วย รูปแบบของการออมมีหลายวิธีซึ่งถูกกล่าวโยงถึงการลงทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยการที่บุคคลจะเลือกจัดสรรเงินออมเพื่อลงทุนในรูปแบบใดจะคำนึงถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงที่จะได้รับด้วย

เมื่อการออมเกิดขึ้นบุคคลจะเกิดทางเลือกที่จะเก็บเงินจำนวนนี้ไว้เฉย ๆ หรือนำไปลงทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้ แต่การเก็บเงินไว้เฉย ๆ นอกจากไม่ก่อให้เกิดรายได้แล้ว ค่าของเงินยังลดลงจากค่าของเงินเฟ้อ ดังนั้นเจ้าของเงินออมมักจะนำเงินออมไปหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเรียกได้ว่าการลงทุนนั่นเอง การลงทุนมีหลายรูปแบบ แต่การลงทุนในแต่ละรูปแบบจะมีความเสี่ยงและผลตอบแทนที่แตกต่างกันไป โดยผลตอบแทนอาจอยู่ในรูปของดอกเบี้ย (Interest) เงินปันผล (Dividend) ค่าเช่า (Rent) บริการ (Service) และอื่น ๆ โดยการลงทุน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- การลงทุนทางตรง (Direct Investment) หมายถึงการลงทุนที่เจ้าของทุนดำเนินกิจการลงทุนด้วยตนเอง

- การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) หมายถึงการลงทุนผ่านสถาบันการเงินโดยสถาบันการเงินจะทำหน้าที่และตัดสินใจแทนผู้ลงทุน ผู้ลงทุนไม่สามารถควบคุมการลงทุนของสถาบันเหล่านี้ได้ เช่นการฝากเงินกับธนาคาร การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต การลงทุนในบริษัทลงทุน (Investment Company) ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะนำเงินออมหรือเบี้ยประกันที่ได้มาไปลงทุนหาประโยชน์ในหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ต่าง ๆ และจ่ายผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ กัน

ซึ่งการที่บุคคลจะเลือกลงทุนในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ลงทุน : ได้แก่

- อายุ โดยผู้ที่มีอายุน้อย (ประมาณ 25-40 ปี) มักจะสนใจลงทุนในรูปแบบ ที่ได้รับผลตอบแทนสูง แม้จะมีความเสี่ยงมากกว่า ผู้ลงทุนที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี อาจสนใจในรูปแบบที่มีรายได้สม่ำเสมอ เนื่องจากมีภาระทางครอบครัวและผู้ลงทุนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มักจะเลือกรูปแบบการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด

- ความรับผิดชอบของครอบครัว โดยผู้ที่มีภาระรับผิดชอบต่อครอบครัวแล้วมักจะเลือกรูปแบบการลงทุนที่ปลอดภัยกว่าคนโสดที่ไม่มีภาระ

- สุขภาพที่ของผู้ลงทุน ผู้ที่มีสุขภาพที่ไม่แข็งแรงมักเลือกรูปแบบการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อย หรือประกันความเสี่ยงในส่วนนี้ได้

- นิสัยส่วนตัวของผู้ลงทุนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่กำหนดรูปแบบในการลงทุน เช่น ความคาดหวังผลตอบแทน และระดับความเสี่ยงในการลงทุนที่ยอมรับได้ ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละบุคคล

- เวลาที่มีให้กับการลงทุน หากผู้ลงทุนไม่มีเวลาที่จะลงทุนด้วยตนเองมักจะเลือกรูปแบบการลงทุนผ่านสถาบันต่าง ๆ

2. จุดมุ่งหมายของการลงทุน จากลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในการลงทุนโดยทั่วไปแล้วผู้ลงทุนมักคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ประกอบดังนี้

- ความปลอดภัยของเงินทุน (Security of Principle) นอกจากหมายถึงการรักษาเงินลงทุนเริ่มแรกให้คงที่ไว้แล้วยังหมายความถึงการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากเงินเฟ้อที่จะทำให้อำนาจซื้อลดลงซึ่งมีผลทำให้ดอกเบี้ยหรือรายได้ลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา

- เสถียรภาพที่ของรายได้ (Stability of Income) ผู้ลงทุนมักจะลงทุนในรูปแบบที่ให้รายได้สม่ำเสมอ เพราะทำให้สามารถวางแผนการใช้เงินได้อย่างมีประสิทธิภาพที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ความคล่องตัวในการซื้อขาย (Marketability) หมายถึง หลักทรัพย์ที่สามารถซื้อขายได้ง่าย และรวดเร็ว

- ความงอกเงยของเงินลงทุน (Capital Growth) ผู้ลงทุนส่วนมากจะเพิ่มมูลค่าเงินลงทุนโดยการนำดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่ได้ไปลงทุนใหม่ ความงอกเงยของเงินลงทุนนี้ให้ประโยชน์ในแง่ของการปรับฐานะของผู้ลงทุนในระยะยาวให้ดีขึ้น และการรักษาอำนาจซื้อให้คงไว้

- ความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสด (Liquidity)โดยทั่วไปแล้วหลักทรัพย์หรือการลงทุนที่มีสภาพที่คล่องสูง จะให้ผลตอบแทนต่ำ แต่มีข้อดีคือทำให้ผู้ลงทุนเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายเงินทุนได้ง่ายกว่า

- การกระจายเงินลงทุน (Diversification) ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุน

- ความพอใจด้านภาษี (Favorable Tax Status) เนื่องจากการลงทุนในแต่ละรูปแบบมีภาระภาษีที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ลงทุนมักเลือกลงทุนในรูปแบบที่ให้ผลตอบแทนหลังหักภาษีมากที่สุด

กล่าวโดยสรุปก็คือผู้ลงทุนมักจะลงทุนในรูปแบบที่มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ให้ความพึงพอใจมากที่สุด ณ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ จากภาพที่ 2.3 เส้น ABCDE เป็นเส้น Curve ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับกับความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุนในแต่ละรูปแบบ คือ แบบ A, B, C, D และ E ซึ่งจะให้ผลตอบแทนในระดับที่แตกต่างกันไป เนื่องจากความเสี่ยงไม่เท่ากัน เช่น การลงทุนในรูปแบบ B ให้ความเสี่ยงในระดับ S1 และให้ผลตอบแทน ที่คาดว่าจะได้รับ E (R1) การลงทุนรูปแบบ C ให้ความเสี่ยงในระดับ S2 และให้ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ E (E2) เป็นต้น ส่วนเส้น U1 เป็นเส้นความพึงพอใจเท่ากัน (Indifferent curve) ของผู้ลงทุน จุดที่เส้น ABCDE สัมผัสกับเส้น U1 จะแสดงถึงอัตราผลตอบแทน และความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนพึงพอใจมากที่สุดจากรูป เส้น ABCDE สัมผัสกับเส้น U1 ที่จุด C แสดงว่าผู้ลงทุนพอใจจะลงทุนในรูปแบบ C ณ ระดับความเสี่ยง S2 และให้ผลตอบแทน E (R2)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

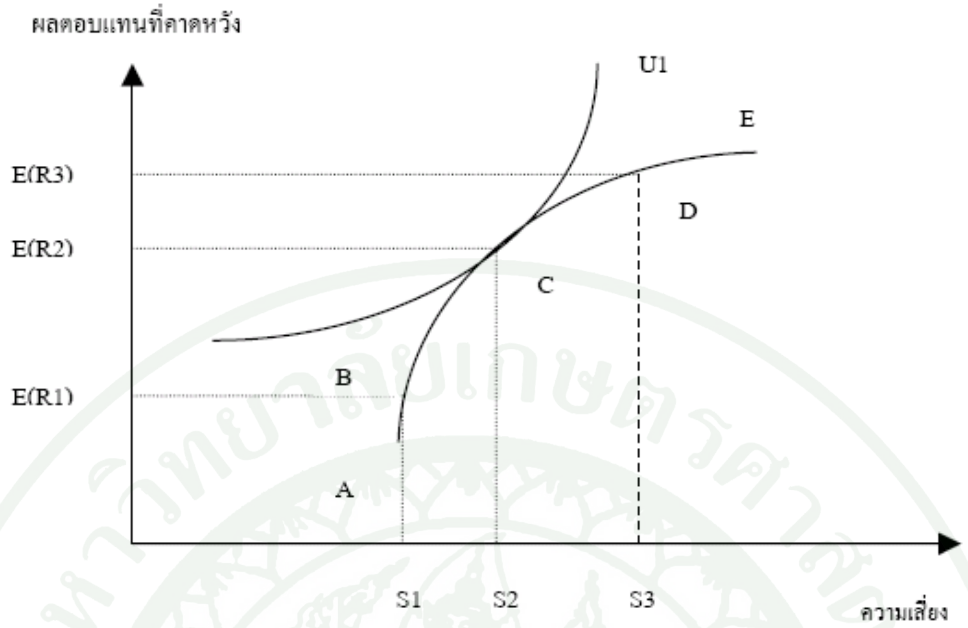

ภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนกับความเสี่ยง
ที่มา: ดาริณี ตัณฑวิเชฐ (2527: 300)

5. แนวคิดเกี่ยวเศรษฐศาสตร์จุลภาคการประกันภัย

แนวคิดเกี่ยวกับการทำประกันชีวิตได้อาศัยแนวความคิดด้านการประกันภัยของ Pfeffer and Klock(1974)ซึ่งมีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับอุปสงค์ความต้องการซื้อประกันภัย (Demand for Insurance) และอุปทานความต้องการขายประกันภัย (Supply of Insurance) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. อุปสงค์ความต้องการซื้อประกันภัย (Demand for Insurance) ซึ่งบุคคลโดยทั่วไปมีความต้องการที่จะซื้อประกันขึ้นกับปัจจัยในด้านต่างๆ ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ก) บุคคลต้องการสะสมเงินทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต

ข) การทำประกันภัยเพื่อก่อให้เกิดการออมละการลงทุน

ค) เป็นหลักประกันความมั่นคงทางการเงินโดยผู้ให้กู้เกิดความมั่นใจในการให้สินเชื่อแก่ผู้กู้ หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันผู้ให้กู้แน่ใจได้ว่าหนี้คงเหลือจะถูกชดใช้โดยบริษัทประกัน ซึ่งเป็นผลดีระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ง) การประกันภัยช่วยลดภาระทางสังคม ซึ่งการมีหลักประกันทางการเงินสามารถทำให้บุคคลมีความมั่นคงในชีวิต หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นทั้งจากการเสียชีวิต เจ็บป่วยหรือทุพพลภาพที่

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคล

ก) ตระหนักถึงความมั่นคงของตนเองและแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น

ข) การทำประกันภัยเพื่อชดเชยความสูญเสียหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ค) เพื่อเสถียรภาพที่ของรายได้ เพราะทำให้สามารถวางแผนการใช้เงินได้อย่างมีประสิทธิภาพที่

ง) การทำประกันภัยสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายไปหักลดหย่อนภาษี ณ สิ้นปีได้ ดังนั้นเปรียบเหมือนการลงทุนที่ในรูปแบบที่ให้ผลตอบแทนหลังหักภาษีมากที่สุด

2. อุปทานความต้องการขายประกันภัย (Supply of Insurance) บริษัทประกันภัยมีความต้องการขายกรมธรรม์ให้ได้จำนวนมากเพื่อนำไปสู่รายได้ที่มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดการขายประกันภัยได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านการพิจารณารับประกันภัย

การดำเนินธุรกิจประกันภัยมีความแตกต่างจากธุรกิจอื่นๆเพราะไม่จำเป็นต้องขายสินค้าและบริการให้แก่ลูกค้าทุกคน เนื่องจากการรับประกันภัยเป็นการยอมรับความเสี่ยงของลูกค้า ดังนั้นบริษัทประกันจึงจำเป็นต้องเลือกความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้และพิจารณารับประกันอย่างระมัดระวัง ซึ่งวิธีนี้จะช่วยทำให้ควบคุมความเสี่ยงที่บริษัทจะได้รับการจากการรับประกัน ดังนั้นอุปทานของการรับประกันภัยจึงขึ้นกับว่าบริษัทสามารถรับความเสี่ยงภัยของลูกค้าแต่ละรายได้มากน้อยเพียงใด

2.2 ปัจจัยด้านต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

ต้นทุนคงที่คือต้นทุนที่ไม่ว่าบริษัทจะผลิตน้อยหรือมากก็ต้องเสียต้นทุนในส่วนนี้ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน อาคาร เงินเดือนพนักงาน ค่าอุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น ส่วนต้นทุนผันแปรคือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนการผลิต ถ้าผลิตมากจะเสียค่าใช้จ่ายมาก ถ้าผลิตน้อยจะเสียค่าใช้จ่ายน้อย ได้แก่ ค่านายหน้าการขายประกัน จำนวนค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายการรับประกันภัย เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านความประหยัดต่อขนาด

ในธุรกิจประกันภัยความประหยัดต่อขนาดจะอยู่ในรูปแบบการกระจายสินค้าคือกรมธรรม์ โดยบริษัทประกันขนาดใหญ่จะประสบความสำเร็จในการประหยัดต่อขนาดในการกระจายสินค้ามากกว่า เนื่องจากมีจำนวนสำนักงานขายมาก และเสนอขายสินค้าได้หลากหลายมากกว่า นอกจากนั้นยังมีเงินทุนสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น

ดังนั้นเมื่ออุปสงค์ความต้องการซื้อประกันภัย (Demand for insurance) ของบุคคล คือเส้น D และอุปทานความต้องการขายประกันภัย (Supply of Insurance) ของบริษัท คือเส้น S โดยตัดกัน ณ จุด E ทำให้เกิดดุลยภาพที่ของการประกันภัย (Equilibrium of Insurance) ดังนั้นราคาและปริมาณดุลยภาพที่จึงถูกกำหนดขึ้น ณ ระดับซึ่งตรงกับจุด OP(จำนวนกรมธรรม์ประกันภัยดุลยภาพที่)และ OQ(ราคาดุลยภาพที่) ดังภาพที่ 2.4

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการประกันภัยดังกล่าว ผู้ทำการศึกษาจึงนำมาปรับใช้กับการศึกษาเกี่ยวกับการประกันชีวิต ซึ่งอธิบายถึงปัจจัยทางด้านอุปสงค์ความต้องการซื้อประกันชีวิต (Q_d) และอุปทานความต้องการขายประกันชีวิต(Q_s)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

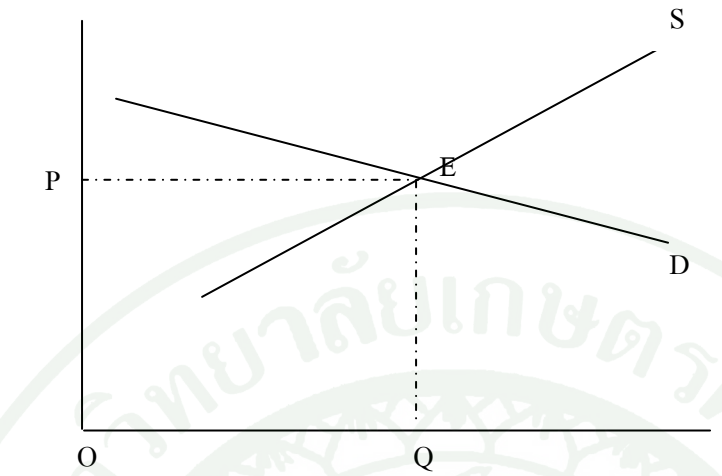

ภาพที่ 2.4 ดุลยภาพของการประกันภัย
ที่มา: Pfeffer (1974: 251)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปจากแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์จุลภาคการประกันภัยและแนวความคิดเกี่ยวข้องอื่นๆ ทำให้ได้ฟังก์ชันอุปสงค์และอุปทานของการประกันชีวิตดังนี้

Q_d = f (ราคา , รายได้ , อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ, การลดหย่อนภาษี , ความมั่นคงในชีวิต)

Q_s = f (ราคา , การพิจารณารับประกันภัย , ค่าใช้จ่ายด้านสินไหม , ค่านายหน้าตัวแทน, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ , เงินเดือนพนักงาน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีวิธีการดังนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)และเป็นแบบอนุกรมเวลารายปี (time series data) ในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานต่างๆ แยกตามประเภทของข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับประกันชีวิตต่างๆ โดยเก็บรวบรวมจากสมาคมประกันชีวิตไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงินได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ รายได้เฉลี่ยต่อหัว มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้ เก็บรวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมสรรพากรและเวปไซต์ต่างๆ

3. ข้อมูลทางด้านประชากร ได้แก่ จำนวนผู้ประกันสังคมโดยเก็บรวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) เป็นการศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ได้แก่ ประเภทของกรมธรรม์ รูปแบบต่างๆของการประกันชีวิต การทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิตของประเทศไทย ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันชีวิต การวิเคราะห์ใช้สถิติพรรณนาและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางที่ แผนภูมิ ร้อยละ โดยศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งตอบส่วนของวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติเพื่อทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งตอบส่วนของวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2

วิธีการและขั้นตอนในการประมาณค่าแบบจำลองประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) การประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธี OLS (2) การทดสอบปัญหา regression (3) การประเมินค่าในการพยากรณ์ (Forecast)

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้อาศัยแนวคิดทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบจำลองเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย โดยได้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression analysis) ดังนี้

$$Policy_t = a_0 + b_1 Y_t + b_2 IR_t + b_3 TAX_t + b_4 P_t + b_5 SS_t + \varepsilon_t \qquad (3.1)$$

โดยที่

Policy คือ จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (ฉบับ)

Y คือ รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน/ปี)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

IR คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (ร้อยละ)

TAX คือ ตัวแปรหุ่นทางด้านมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้(Dummy Variable)
โดยกำหนดให้ 0 = เมื่อยังไม่ใช้มาตรการลดหย่อนภาษี 50,000 บาท (พ.ศ.2531- 2544)
1 = เมื่อใช้มาตรการลดหย่อนภาษี 50,000 บาท (พ.ศ. 2545 -2550)

P คือ ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต

SS คือ ความมั่นคงในชีวิต ซึ่งในการศึกษาใช้จำนวนผู้ประกันสังคม (หน่วย:พันคน)

a_0 คือ ค่าคงที่

$b_1 - b_5$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients)

t คือ แสดงถึง ณ เวลาที่ t

ε_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อนซึ่งเป็นส่วนที่สมการไม่สามารถอธิบายตัวแปรตามได้

ซึ่งจากการประมาณค่าด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน ของแบบจำลองอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยพบว่ารูปแบบสมการ Log-linear มีความเหมาะสมกับแบบจำลองที่จะทำการวิจัย เนื่องจากแก้ไขปัญหาตัวแปรทั้งหมดที่มีหน่วยต่างกันซึ่งจะมีผลต่อค่าทางสถิติได้จึงต้องทำการใส่ Log ในตัวแปรทั้งหมด(ยกเว้นค่าคงที่ อัตราดอกเบี้ย และตัวแปรหุ่น) โดยมีรูปแบบดังนี้

$$\log(\text{Policy}_t) = a_0 + b_1\log(Y_t) + b_2\,IR + b_3 TAX_t + b_4\log(P_t) + b_5\log(SS_t) + \varepsilon_t \qquad (3.2)$$

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวแปรที่ใช้ประกอบในการศึกษา

สำหรับตัวแปรตามที่ใช้แทนอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยจากการตรวจสอบเอกสารต่างๆพบว่าตัวแปรที่สามารถใช้แทนมีอยู่ 2 ตัว ได้แก่จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตและมูลค่าเบี้ยประกันชีวิต โดยการศึกษาในครั้งนี้จะใช้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นตัวแปรตามที่ใช้แทนอุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิต

จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยจะใช้กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี โดยประกอบไปด้วยจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตทั้งประเภทสามัญ อุตสาหกรรมและกลุ่ม

ในส่วนของตัวแปรอิสระที่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยจากการตรวจสอบเอกสารต่างๆที่ผู้วิจัยเลือกใช้นำมาศึกษา มีดังนี้

รายได้ มีผู้ทำการศึกษาจำนวนมากที่นำรายได้มาเป็นตัวแปรอิสระเช่นผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ , รายได้ประชาชาติ, รายได้เฉลี่ยต่อหัวซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะใช้รายได้เฉลี่ยต่อหัวซึ่งมีผลต่ออุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นตัวแปรอิสระ

อัตราดอกเบี้ย มีผู้ทำการศึกษาหลายท่านใช้ตัวแปรอิสระนี้ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยน่าจะมีความสัมพันธ์และเป็นที่จูงใจให้คนทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ลดลงซึ่งตรงกับการศึกษาในหลายๆงานที่นำอัตราดอกเบี้ยมาใช้เป็นตัวแปรอิสระ

ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต จากการตรวจสอบเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าแทบไม่มีใครทำการศึกษาถึงราคากรมธรรม์ประกันชีวิต มีเพียงธิษณา (2548) ที่มีการศึกษาราคากรมธรรม์ประกันชีวิต โดยใช้แทนด้วยค่าสินไหมทดแทนรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวมค่าจ้างและค่าบำเหน็จหารด้วยเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ แทนตัวแปรราคากรมธรรม์ประกันชีวิตซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะใช้เบี้ยประกันภัยรับสุทธิหารด้วยจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระ

มาตรลดหย่อนภาษีเงินได้ มีผู้ทำการศึกษา เช่น นพินดา (2549) โดยใช้มาตรลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับเบี้ยประกันชีวิตเป็นตัวแปรอิสระซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะใช้เป็นตัวแปรหุ่น ทางด้าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเบี้ยประกันชีวิตเมื่อยังไม่ใช้มาตรการลดหย่อนภาษี 50,000 บาท ในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2544 โดยกำหนดให้เท่ากับ 0 และเมื่อใช้มาตรการลดหย่อนภาษี 50,000 บาท ในช่วงปี พ.ศ. 2545 -2550 กำหนดให้เท่ากับ 1

ความมั่นคงในชีวิต เป็นตัวแทนสวัสดิการจากภาครัฐที่เข้ามาช่วยเหลือประชาชนซึ่งถือเป็นหลักประกันในชีวิตอย่างหนึ่งหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันขึ้น เช่น เสียชีวิต ทุพพลภาพที่ การสูญเสียรายได้จากการตกงานหรือการเกษียณอายุโดยการศึกษาในครั้งนี้จะใช้จำนวนผู้ประกันสังคมนำมาเป็นตัวแปรอิสระ

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสารเพื่อใช้ในการกำหนดสมมติฐานต่างที่ต้องการทดสอบมีดังต่อไปนี้

1. รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Y) มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (Policy) ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น (ตัวแปรอื่นๆคงที่)เป็นเหตุทำให้ประชาชนมีรายได้เหลือจากการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้นจึงนำเงินมาออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตซึ่งส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น

นั่นคือ $\partial \text{Policy}/\partial \text{Y} > 0$

2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ (IR) มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (Policy) ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลง (ตัวแปรอื่นๆคงที่) จะทำให้ประชาชนหันไปฝากเงินที่ธนาคารน้อยลงเนื่องจากได้ผลตอบแทนต่ำ ดังนั้นจึงเป็นเหตุจูงใจทำให้ประชาชนหันมาออมเงินกับบริษัทประกันชีวิตเพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น

นั่นคือ $\partial \text{Policy}/\partial \text{IR} < 0$

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มาตรลดหย่อนภาษีเงินได้ (TAX)มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (Policy) ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อใช้มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้จาก 10,000 บาท เป็น 50,000 บาท (ตัวแปรอื่นๆคงที่) จะจูงใจทำให้มีการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการดังกล่าวสามารถลดหย่อนภาษีเงินได้ ณ สิ้นปีได้มากขึ้น

นั่นคือ $\partial \text{Policy}/\partial \text{TAX} > 0$

4. ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต (P) มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (Policy) ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มสูงขึ้น(ตัวแปรอื่นๆคงที่) ย่อมทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตลดลง

นั่นคือ $\partial \text{Policy}/\partial \text{P} < 0$

5. ความมั่นคงในชีวิต(SS) มีความสัมพันธ์กับจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (Policy) ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อความมั่นคงในชีวิตเพิ่มขึ้น (ตัวแปรอื่นๆคงที่)เช่นการมีประกันสังคมจะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตลดลงได้

นั่นคือ $\partial \text{Policy}/\partial \text{SS} < 0$

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดในการศึกษา

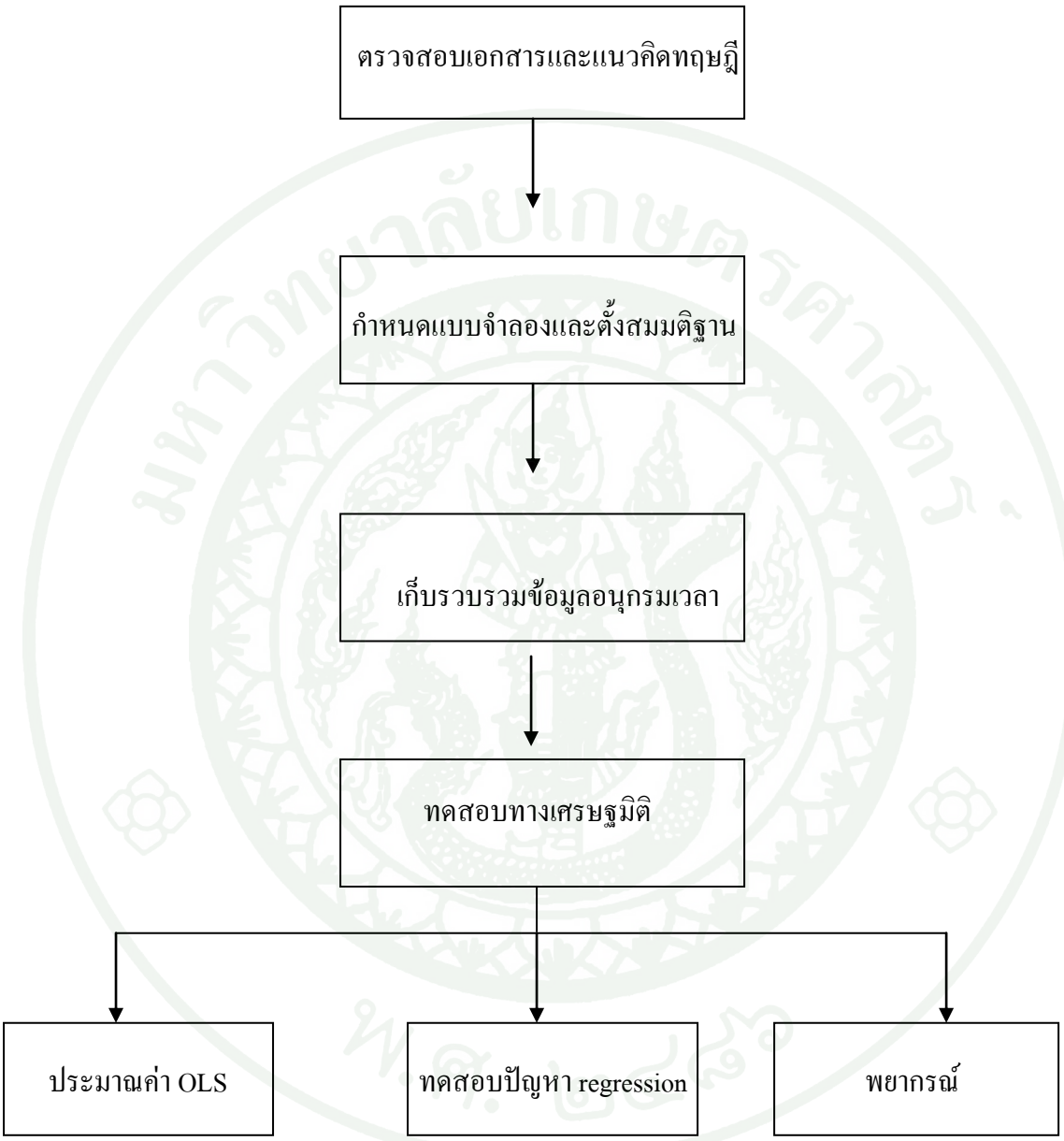

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนในการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

การประกันชีวิตของประเทศไทย

ในบทนี้เป็นการศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ได้แก่ประเภทของกรมธรรม์ รูปแบบต่างๆของการประกันชีวิต การทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิต ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความเป็นมาของการประกันชีวิต

ในสมัยโบราณระยะต้นประวัติศาสตร์ ชาวกรีกและโรมันให้ความช่วยเหลือซึ่งกันในกลุ่มศาสนาเดียวกันมีการเก็บเงินจากสมาชิกในกลุ่มเพื่อไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศพตามประเพณีศาสนาของตนระหว่างที่สมาชิกมีชีวิตอยู่ สามารถกู้เงินจากกลุ่มได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการกู้ตามกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นเอง ต่อมาในยุคกลางการประกันชีวิตยังคงมีลักษณะเพื่อการจัดการศพและการจ่ายบำนาญให้กับสมาชิกที่ชราภาพที่ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1583 จึงได้เกิดมีประกันชีวิตอย่างสมบูรณ์

การประกันชีวิตได้พัฒนาระบบและวิธีการมากยิ่งขึ้น มีการตั้งสมาคมเพื่อประโยชน์การประกันชีวิตร่วมกัน จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1762 ได้มีการก่อตั้ง The Equitable Life Assurance Society ขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจในการประกันชีวิต โดยเรียกเก็บเบี้ยประกันชีวิตตามจำนวนอายุของผู้เอาประกันชีวิตและมีการรับประกันชีวิตระยะยาวจนถึงตลอดชีวิต การประกันชีวิตในระยะสั้นสมัยนี้มีการใช้หลักเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์มากขึ้น การประกันได้ถูกพัฒนาจนกระทั่งรัฐบาลอังกฤษได้ออกพระราชบัญญัติประกันชีวิตฉบับแรกในปี ค.ศ. 1774 คือ The Life Assurance Act 1774 วัตถุประสงค์คือห้ามการประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันไม่มีส่วนในการดำรงชีพหรือการมรณะของผู้เอาประกันภัยหรือผู้ถูกเอาประกันภัย (สิทธิโชค ศรีเจริญ ,2528)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความเป็นมาของการประกันชีวิตในประเทศไทย

สำหรับการประกันชีวิตในประเทศไทยนั้นเริ่มในสมัยรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎหมายแพ่งพาณิชย์ขึ้น เพื่อใช้บังคับเกี่ยวกับการประกันภัย และประกันชีวิต เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2467 และการประกันชีวิตในประเทศไทยได้มีการควบคุมเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2471 และต่อมาใน ปี พ.ศ. 2473 มีบริษัทต่างประเทศได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการประกันชีวิต 4 บริษัทได้แก่ บริษัทเกรต อิสเตอร์น ไลฟ์ แอสชัวรันส์ , บริษัท แมนูแฟคเจอร์ ไลฟ์ แอสชัวรันส์ , บริษัท ไชน่า อันเดอร์ไรเตอร์ ลิมิเตดและบริษัท ซัน ไลฟ์ แอสชัวรันส์ แห่งแคนนาดา

บริษัทต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจการประกันชีวิตในระยะแรกมีการออกกรมธรรม์ที่มีเงื่อนไขที่เอาเปรียบผู้เอาประกันค่อนข้างมาก ไม่ได้ใช้ข้อกำหนดเงื่อนไขเหมือนอย่างเช่นที่ใช้กันอยู่ในยุโรปและอเมริกา เพราะกฎหมายไทยยังไม่มีข้อกำหนดรายละเอียดไว้ ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2481 ได้มีบริษัทต่างประเทศได้รับอนุญาตอีกหนึ่งบริษัทคือ บริษัท อินเตอร์เนชันนัล แอสชัวรันส์ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท อเมริกัน อินเตอร์เนชันนัล แอสชัวรันส์ จำกัด

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศไทยในขณะนั้น ทำให้บริษัทประกันชีวิตซึ่งเป็นของยุโรปและอเมริกันต้องหยุดดำเนินกิจการและไม่รับผิดชอบต่อเบี้ยประกันชีวิตของคนไทย กรมธรรม์ต้องขาดอายุและขาดผลบังคับการคุ้มครองโดยปริยายไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนผู้เอาประกันชีวิตในประเทศไทยต้องสูญเสียผลประโยชน์เป็นจำนวนมาก ดังนั้นในปี พ.ศ. 2485 ประเทศไทยจึงมีโอกาสเริ่มประกอบธุรกิจประกันชีวิต ได้แก่ บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด และบริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 บริษัทต่างประเทศที่เคยดำเนินกิจการในประเทศไทยได้กลับมาดำเนินกิจการใหม่เพียง 2 บริษัท คือ บริษัท ซัน ไลฟ์ แอสชัวรันส์ แห่งแคนนาดา และบริษัท แมนูแฟคเจอร์ ไลฟ์ แอสชัวรันส์ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2492 บริษัททั้งสองได้หยุดดำเนินกิจการในประเทศไทย เนื่องจากไม่พอใจเงื่อนไขกระทรวงเศรษฐการ (กระทรวงพาณิชย์) ที่ได้กำหนดให้วางหลักทรัพย์ 1 ใน 3 ของเบี้ยประกันภัยในปีที่ผ่านๆมา

ในปี พ.ศ. 2491 ได้มีบริษัทไทยประสิทธิ์ประกันภัยและคลังสินค้า จำกัด เปิดดำเนินกิจการประกันชีวิต ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 ได้มีบริษัท นครหลวงประกันชีวิต จำกัด เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งบริษัท โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 – 2495 มีบริษัทคนไทยที่เปิดดำเนินกิจการประกันชีวิตทั้งสิ้น 4 บริษัทและต่อมาได้มีอีก 2 บริษัทยกเลิกกิจการไป ได้แก่ บริษัท นครหลวงประกันชีวิต จำกัด ถูกเพิกถอน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ใบอนุญาตเมื่อ พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นบริษัทที่มีผู้เอาประกันมากเป็นอันดับหนึ่ง สร้างความคลางแคลงใจให้กับประชาชน กิจการประกันจึงซบเซาลงทันทีและบริษัทประกันชีวิตบูรพาจำกัดถูกเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อ พ.ศ. 2512 หลังจากที่ประสบภาวะขาดทุนและขาดเสถียรภาพที่ทางการเงิน จนถูกฟ้องล้มละลายในที่สุด ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติประกันชีวิตเพื่อใช้ควบคุมบรรดาบริษัทประกันชีวิต จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการประกาศกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นคือ “พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535” โดยมีการปรับปรุงกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ สำหรับกิจการประกันชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะมีการผ่อนคลายกฎข้อบังคับในการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตในมีความยืดหยุ่นมากขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับการแข่งขันกับบริษัทต่างประเทศได้ โดยในช่วงเวลานั้นมีบริษัทประกันชีวิตที่เกิดดำเนินกิจการในประเทศไทยทั้งสิ้น 13 บริษัทเป็นสาขาต่างประเทศ 1 บริษัท และส่วนที่เหลืออีก 12 บริษัทเป็นของคนไทยและในบรรดาบริษัทประกันชีวิตของคนไทยได้รวมตัวกันจัดตั้งสมาคมประกันชีวิตนับแต่นั้นมา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประกันชีวิต

การประกันชีวิต คือวิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพที่ และการสูญเสียรายได้ในยามชรา โดยที่เมื่อบุคคลใดต้องประสบภัยเหล่านั้นก็ได้รับเงินส่วนเฉลี่ยช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว โดยบริษัทประกันชีวิตจะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการนำเงินก่อนดังกล่าวไปจ่ายให้แก่ผู้ได้รับภัย ซึ่งการดำรงชีวิตทุกวันนี้ คนเรามีความไม่แน่นอนว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรในภายภาคหน้า การประกันชีวิตจึงเข้ามามีบทบาทในการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคต เพราะหากมีการเจ็บป่วยขึ้น ผู้เอาประกันภัยย่อมได้รับความคุ้มครองจากบริษัทประกันชีวิตในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลต่างๆ นอกจากนี้หากคนที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตไปและหากมีการทำประกันชีวิตไว้ บุคคลในครอบครัวก็ยังคงมีเงินจำนวนมากพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อไป โดยไม่ต้องเดือนร้อนกับปัญหาทางด้านการเงิน การประกันชีวิตนอกจากจะประกันชีวิตของตนเองแล้วยังสามารถประกันชีวิตผู้อื่นได้ด้วย โดยบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือการสมรสหรือติดต่อทางธุรกิจ (www.doi.go.th)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย

ปัจจุบันได้มีบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการในธุรกิจประกันชีวิตรวมทั้งหมด 25 บริษัท โดยเป็นบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย 24 บริษัทและบริษัทประกันชีวิตที่เป็นสาขาต่างประเทศ 1 บริษัท แบ่งเป็นบริษัทประกันชีวิตที่เป็นบริษัทจำกัด 19 บริษัทและบริษัทมหาชน (จำกัด) 6 บริษัท นอกจากนั้นยังมีบริษัทรับประกันภัยต่อ 1 บริษัท คือ ไทรีประกันชีวิต จำกัด (ตารางที่ 4.1)

หากพิจารณาส่วนแบ่งทางการตลาดโดยคิดจากมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 (ตารางที่ 4.2) พบว่าบริษัทที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงที่สุดคือ บริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัด เป็นบริษัทสาขาต่างประเทศของอเมริกา ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีแนวโน้มส่วนแบ่งทางการตลาดลดลงเรื่อยๆ จากปี พ.ศ. 2547 มีส่วนแบ่งทางการตลาดคิดเป็นร้อยละ 49.17 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 66,450 ล้านบาทต่อมาในปี พ.ศ. 2550 มีส่วนแบ่งทางการตลาดลดลงเหลือร้อยละ 37.71 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 76,567 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 42.30 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 71,068 ล้านบาท แต่ถึงอย่างไรก็ตามบริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัดยังสามารถครองส่วนแบ่งทางการตลาดไว้ได้มากที่สุด รองลงมาคือบริษัท บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด โดยมีแนวโน้มส่วนแบ่งทางการตลาดทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง โดยในปี พ.ศ. 2547 มีส่วนแบ่งทางการตลาดคิดเป็นร้อยละ 14.85 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 22,646 ล้านบาท จากนั้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.30 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 25,782 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2548 แต่ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนแบ่งทางการตลาดกลับลดลงเหลือร้อยละ 15.09 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 30,639 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 14.81และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 25,886ล้านบาท ส่วนอันดับที่สามคือ บริษัท อยุธยา อลิอันซ์ ซี.พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)โดยมีแนวโน้มส่วนแบ่งทางการตลาดลดลงเรื่อยๆ จากปี พ.ศ. 2547 มีส่วนแบ่งทางการตลาดคิดเป็นร้อยละ 11.59 เหลือร้อยละ 9.08ในปี พ.ศ. 2550 โดยถึงแม้ส่วนแบ่งทางการตลาดจะลดลงแต่มูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิกลับเพิ่มขึ้นจาก 17,673 เป็น 18,445 ล้านบาทตามลำดับ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 10.40 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 18,008 ล้านบาท ส่วนบริษัทที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดน้อยที่สุดคือ บริษัทบางกอก สหประกันชีวิตจำกัด โดยในปี พ.ศ. 2547 มีส่วนแบ่งทางการตลาดคิดเป็นร้อยละ 0.02 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 32 ล้านบาท จากนั้นลดลงเหลือ ร้อยละ 0.01และมีมูลค่าเบี้ย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกันภัยรับสุทธิ 14 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 0.01 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 18 ล้านบาท

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทประกันชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 มีการกระจายส่วนแบ่งทางการตลาดจากบริษัทที่เป็นผู้นำทางการตลาดไปสู่บริษัทประกันชีวิตขนาดกลางและเล็กมากขึ้น แต่หากพิจารณามูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิของแต่ละบริษัทกลับพบว่า มีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิโดยรวมเพิ่มขึ้น อันสืบเนื่องมาจากการที่บริษัทประกันชีวิตได้พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆเพื่อตอบสนองความต้องการและสถานการณ์ในปัจจุบันจึงทำให้ประชาชนสนใจให้ความสนใจการประกันชีวิตเพิ่มขึ้นจึงทำให้ธุรกิจประกันชีวิตของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวที่ดีและต่อเนื่อง

ประเภทของกรมธรรม์ประกันชีวิต

ประเภทของกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ การประกันชีวิตประเภทสามัญ ประเภทอุตสาหกรรม และประเภทกลุ่มโดยรวมแล้วเกือบทุกบริษัทในประเทศไทยมีการประกันชีวิตครบทั้ง 3 ประเภท ยกเว้นบริษัทสยามประกันชีวิต จำกัด บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด และ บริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัดที่ไม่มีการประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม (ตารางที่ 4.1)

หากพิจารณาข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 (ตารางที่ 4.3) พบว่าประเภทของกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือกรมธรรม์ประเภทสามัญโดยพิจารณาได้จากจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตและเบี้ยประกันภัยรับสุทธิที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 7,818,674 ฉบับและมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 127,828 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 มีกรมธรรม์เพิ่มขึ้นเป็น 10,692,708 ฉบับและมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 167,579 ล้านบาท สาเหตุที่กรมธรรม์ประเภทสามัญได้รับความนิยมเนื่องจากเป็นกรมธรรม์ให้ความคุ้มครองในวงเงินที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับกรมธรรม์ประเภทอื่นจึงทำให้จำนวนเบี้ยประกันชีวิตสูงตามจำนวนเงินเอาประกันชีวิตซึ่งการชำระเบี้ยประกันอาจจ่ายเป็นแบบครั้งเดียวหรือแบ่งชำระเป็นงวด ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้เอาประกันชีวิตสามารถเปลี่ยนแปลงแบบประกันได้หลายแบบตามความต้องการ เช่นมีกรมธรรม์ทั้งรูปแบบสะสมทรัพย์ เฉพาะกาลและตลอดชีพ รวมทั้งยังมีสัญญาเพิ่มเติมโดยผู้เอาประกันชีวิตสามารถเลือกให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้ เช่นในส่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของโรคร้ายแรง การประกันสุขภาพที่หรืออุบัติเหตุ เป็นต้น กลุ่มผู้ทำประกันชีวิตในประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการสูญเสียรายได้หรือเพื่อการออมทรัพย์

รองลงมาคือกรมธรรม์ประเภทอุตสาหกรรมซึ่งกรมธรรม์ประเภทนี้มีแนวโน้มการปรับตัวของจำนวนกรรม์ประกันชีวิตมีแนวโน้มลดลงแต่เบี้ยประกันชีวิตในกรมธรรม์ประเภทนี้กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 2,534,342 และมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 8,317 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนกรมธรรม์ลดลงเหลือ 2,381,806 ฉบับแต่มีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 8,711 ล้านบาท การทำประกันชีวิตในประเภทนี้เหมาะกับผู้มีรายได้น้อยได้แก่บุคคลที่ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีความต้องการทำประกันชีวิตแต่ไม่มีความสามารถจ่ายเบี้ยประกันแบบประเภทสามัญได้ ดังนั้นจำนวนเงินเอาประกันชีวิตในประเภทนี้จะต่ำ มีการชำระเบี้ยแบบรายเดือนและรายปี สาเหตุเรียกการประกันแบบนี้ว่าการประกันประเภทอุตสาหกรรมเกิดจากพื้นฐานเดิมในยุคที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมในทวีปยุโรปและความต้องการของคนงานในโรงงานที่มีรายได้น้อยและรายได้เป็นรายวันต้องการที่จะทำประกันชีวิตเพื่อความมั่นคงของครอบครัว กรมธรรม์แบบนี้จึงได้เกิดขึ้น กรมธรรม์นี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Debit Life Insurance

ในขณะที่กรมธรรม์ประเภทกลุ่มนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงปี พ.ศ. 2547–2550 โดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 11,762 ฉบับและมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 8,720 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 มีกรมธรรม์เพิ่มขึ้นเป็น17,265 ฉบับและมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 17,708 ล้านบาทซึ่งเห็นได้ว่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิในประเภทกลุ่มมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สาเหตุที่ทำให้มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากในปัจจุบันทางหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในสวัสดิการของพนักงานจึงได้ทำประกันชีวิตประเภทกลุ่มให้แก่พนักงานเพิ่มขึ้น โดยนายจ้างอาจเป็นผู้ชำระค่าเบี้ยให้ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยทุนประกันชีวิตอาจจะกำหนดจากตำแหน่ง เงินเดือน หรือประสบการณ์ในการทำงานเป็นต้นและอัตราเบี้ยประกันชนิดนี้จะต่ำกว่าประเภทสามัญและอุตสาหกรรม เนื่องจากมีจำนวนคนทำประกันมาก ค่าใช้จ่ายในการบริหารจึงต่ำดังนั้นเบี้ยจึงไม่สูงตามไปด้วย ส่วนกรมธรรม์จะมีฉบับเดียวโดยนายจ้างจะเป็นคนถือกรมธรรม์นั้นไว้และพนักงานผู้ได้รับความคุ้มครองจะได้ใบรับรองหรือบัตรประกันไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการต่ออายุกรมธรรม์มักจะกำหนดระยะเวลาปีต่อปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิต

การประกันชีวิตในประเทศไทยมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละแบบแตกต่างกันตามลักษณะความคุ้มครองและผลประโยชน์ แต่รูปแบบที่ได้รับความนิยมในประเทศไทยมีอยู่ 3 แบบ คือแบบตลอดชีพ แบบสะสมทรัพย์และแบบเฉพาะกาล

หากพิจารณาข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 (ตารางที่ 4.4) พบว่ารูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือรูปแบบสะสมทรัพย์ โดยพิจารณาได้จากจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตและจำนวนเงินเอาประกันภัยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 4,877,655 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 962,903 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนกรมธรรม์ เพิ่มขึ้นเป็น6,383,131 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 1,230,386 ล้านบาท สาเหตุที่ทำให้กรมธรรม์รูปแบบสะสมทรัพย์ได้รับความนิยมเนื่องจากเป็นการผสมระหว่างการออมทรัพย์กับการให้ความคุ้มครองแต่เน้นหนักการออมทรัพย์มากกว่าและมีการให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนสนใจการออมทรัพย์ในรูปแบบนี้มากขึ้นโดยเบี้ยประกันชนิดนี้จะสูงเพราะเป็นการรวมเบี้ยประกันชีวิตของแบบสะสมทรัพย์และแบบเฉพาะกาลเข้าด้วยกัน โดยมีการจ่ายเงินตามสัญญาให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตเองหรือผู้รับผลประโยชน์ใน 2 กรณีคือ กรณีผู้เอาประกันชีวิตอยู่ครบสัญญาและกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตในระหว่างสัญญา

รองลงมาคือกรมธรรม์ประกันชีวิตรูปแบบตลอดชีพโดยพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 2,550,867 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 445,563 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550มีจำนวนกรมธรรม์เพิ่มขึ้นเป็น 3,678,913 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 659,525 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกรมธรรม์รูปแบบนี้จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันชีวิตตลอดชีพซึ่งไม่ได้กำหนดอายุสัญญาไว้ บางบริษัทอาจกำหนดไว้ที่อายุ 90 , 95 หรือ 99 ปี หากผู้เอาประกันเสียชีวิตเมื่อใดก็ตาม บริษัทจะจ่ายผลประโยชน์ให้แก่ผู้รับผลประโยชน์ เหมาะกับผู้นำครอบครัวที่มองหาหลักประกันให้กับบุคคลในครอบครัวเพื่อจะได้ไม่ทิ้งภาระไว้ภายหลัง นอกจากนั้นยังเป็นเหมือนการสะสมทรัพย์ในวัยชราด้วย เนื่องจากเมื่อระยะเวลาทำประกันชีวิตผ่านไปเป็นเวลานานจะมีมูลค่าเวนคืนเงินสดจากเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายไป หากผู้เอาประกันชีวิตยกเลิกสัญญาจะมีสิทธิได้เงินตามมูลค่าเงินที่กำหนดไว้สัญญา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในขณะที่กรมธรรม์ประกันชีวิตรูปแบบเฉพาะกาลได้รับความนิยมเป็นอันดับสาม แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าแนวโน้มของจำนวนกรมธรรม์และจำนวนเงินเอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนกรมธรรม์น้อยกว่าแบบออมทรัพย์และตลอดชีพก็ตาม โดยในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 390,152 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 118,378 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550มีจำนวนกรมธรรม์เพิ่มขึ้นเป็น 630,664 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 231,897 ล้านบาทซึ่งมีแนวโน้มการเพิ่มตลอดเช่นเดียวกับสองรูปแบบแรกโดยกรมธรรม์รูปแบบนี้อาจกำหนดสัญญาไว้ 3 ปี 5 ปี หรือ 10 ปีมีเงื่อนไขการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับผลประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์เท่านั้น โดยหากครบอายุสัญญากรมธรรม์หากผู้เอาประกันชีวิตยังมีอายุอยู่จะไม่มีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิตคืน วัตถุประสงค์ของกรมธรรม์รูปแบบนี้คือคุ้มครองการเสียชีวิตเป็นสำคัญซึ่งเหมาะสำหรับผู้มีภาระหนี้สินและผู้ที่เริ่มทำงานมีรายได้ไม่มากนักแต่ต้องการทำประกันชีวิต ซึ่งเบี้ยประกันชีวิตจะต่ำเมื่อเทียบกับแบบอื่นๆ และหากผู้ทำประกันชีวิตทำไปสักระยะหนึ่งแล้วมีความประสงค์จะเปลี่ยนเป็นรูปแบบอื่นภายหลังก็สามารถทำได้โดยการเพิ่มเบี้ยประกันชีวิต

การประกันชีวิตทั้ง 3 แบบที่กล่าวมาแล้วเป็นการประกันชีวิตตามแบบดั้งเดิม (Traditional) ของการประกันชีวิต อย่างใดก็ตามได้มีรูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิตในแบบที่แตกต่างจากดั้งเดิมอยู่บ้าง ซึ่งทางคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)ได้อนุญาตให้มีรูปแบบกรมธรรม์แบบใหม่ในปี พ.ศ. 2548 คือ การประกันชีวิตแบบพ่วงการลงทุน (Universal Life Insurance) และ การประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit-Link) โดยการประกันชีวิตแบบพ่วงการลงทุน (Universal Life Insurance)เป็นการประกันชีวิตที่มีพ่วงการลงทุนด้วยคือโดยบริษัทประกันชีวิตจะประกันให้ดอกเบี้ยขั้นต่ำแก่ผู้เอาประกันตามที่กำหนดไว้และหากเมื่อบริษัทประกันชีวิตสามารถลงทุนได้ผลตอบแทนดีผู้เอาประกันก็จะได้ผลตอบแทนดีไปด้วย โดยวิธีนี้ผู้เอาประกันไม่สามารถเลือกลงทุนเองได้ ขึ้นอยู่กับแต่ละบริษัทว่ามีนโยบายลงทุนในกองทุนใด ส่วนการประกันชีวิตควบการลงทุน (Unit-Link)จะเป็นลักษณะการทำประกันชีวิตควบกับการลงทุนในหน่วยลงทุน (Unit) ของกองทุนรวม ดังนั้น ค่าเบี้ยประกันของผู้เอาประกันจะถูกแยกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนหนึ่งจะเป็นค่าเบี้ยประกันสำหรับการคุ้มครองตามที่กรมธรรม์ประกันชีวิตกำหนดและค่าเบี้ยประกันอีกส่วนหนึ่งจะเป็นเงินลงทุนในกองทุนรวม ซึ่งผู้เอาประกันชีวิตสามารถเลือกได้ว่าจะลงกองทุนประเภทใดและเป็นผู้รับความเสี่ยงเกี่ยวกับผลตอบแทนนั่นเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนธุรกิจประกันชีวิต

การทำประกันชีวิตมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากมีบทบาทในการระดมเงินออมระยะยาวทำให้มีส่วนในการช่วยพัฒนาประเทศ ดังนั้นภาครัฐจึงพยายามหากรอบแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต โดยมีมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.) ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยมีหน้าที่หลักคือกำกับและส่งเสริมพัฒนาธุรกิจประกันภัยในมีประสิทธิภาพที่ รวมทั้งคุ้มครองให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและโปร่งใส่จากการประกันภัย

2. เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้บริษัทประกันชีวิต โดยกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องกำหนดเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงของบริษัทและต้องดำรงทรัพย์สินลงทุนให้เพียงพอต่อเงินสำรองประกันภัย เพื่อให้มีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพที่มาตรฐานและเป็นที่เชื่อมั่นไว้วางใจของประชาชน

3. มีการกำหนดอัตราเบี้ยประกันชีวิต โดยทุกบริษัทต้องขอรับความเห็นชอบต่อนายทะเบียนเสียก่อน เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิผู้ซื้อประกันชีวิตไม่ให้โดยเอาเปรียบทางด้านราคา รวมทั้งเป็นการช่วยเหลือบริษัทประกันชีวิตขนาดเล็กเพื่อให้มีมาตรฐานเบี้ยประกันชีวิตให้สามารถแข่งขันกับบริษัทขนาดใหญ่ในตลาดได้

4. ส่งเสริมความเชื่อมั่นต่อบุคลากรของบริษัทประกันชีวิต เช่นนายหน้าหรือตัวแทนประกันชีวิต ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดถึงได้รับใบอนุญาตและการต่ออายุในปีต่อๆไปเพื่อเป็นการยกระดับความรู้เรื่องการประกันภัยและจรรยาบรรณ ในส่วนของพนักงานที่ให้บริการจ่ายเงินผลประโยชน์หรือพิจารณาตกลงชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องมีความรู้และจรรยาบรรณที่ดีในการพิจารณาค่าสินไหมที่จ่ายให้ผู้เอาประกันภัย

5. ส่งเสริมการออมระยะยาวของประชาชนโดยสนับสนุนให้บริษัทประกันชีวิตพัฒนารูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตให้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่นกรมธรรม์ประกันชีวิตควบคู่การลงทุน (Unit – linked) และสอดคล้องกับสภาพที่สังคมและความต้องการของประชาชนทุกระดับสาขาอาชีพ และ ช่วงอายุเพื่อเป็นหลักประกันทางรายได้ของตนเองและครอบครัวในอนาคต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. ส่งเสริมมาตรการด้านการลดหย่อนภาษีเงินได้ ซึ่งเป็นวิธีการจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจทำประกันชีวิต โดยรัฐบาลมีการสนับสนุนมาตรการลดหย่อนภาษีมาอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มแรกในปี พ.ศ. 2515 สามารถหักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 4,000 บาท ต่อในปี พ.ศ. 2525 ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 7,000 บาท และปรับเพิ่มขึ้นเป็น 10,000 บาท ในปี พ.ศ. 2534 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปรับมาตรลดหย่อนภาษีให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจจึงปรับเพิ่มขึ้นเป็น 50,000 บาท โดยมีเงื่อนไขต้องเป็นการทำประกันชีวิตกับบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยกรมธรรม์ต้องมีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยมาตรการดังกล่าวเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการออมและเพิ่มความมั่นคงให้กับครอบครัวซึ่งจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

หลักเกณฑ์ในการลดหย่อนภาษีจากเบี้ยประกันชีวิตที่ปรับเพิ่มเป็น 50,000 บาท

1) ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนจากเบี้ยประกันชีวิตได้เท่าจำนวนจริง แต่ไม่เกิน 50,000 บาท

2) คู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ สามารถหักลดหย่อนจากเบี้ยประกันชีวิตได้เท่าจำนวนจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท และกรณีคู่สมรสมีเงินได้สามารถหักค่าลดหย่อนได้เท่าจำนวนจริงแต่ไม่เกิน 50,000 บาท

3) การคำนวณหักค่าลดหย่อยเบี้ยประกันชีวิต ส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 40,000 บาท ให้สามารถหักได้ไม่เกินจำนวนเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว

4) ผู้มีเงินได้สามารถหักลดหย่อนได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่าจะมีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิตเมื่อใด และเป็นกรมธรรม์เดิมหรือกรมธรรม์ใหม่ รวมทั้งมีจำนวนกี่สัญญาก็ตาม โดยการทำประกันชีวิตนั้นจะต้องทำกับบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยกรมธรรม์ต้องมีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และชำระเบี้ยประกันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.1 บริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย

บริษัทประกันชีวิต	ประเภทการประกันชีวิต			ดำเนินการ
	สามัญ	อุตสาหกรรม	กลุ่ม	(พ.ศ.)
บริษัทจำกัด				
บริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัด	√	–	√	2507
บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2485
บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2494
บริษัท ไทยสมุทรประกันชีวิตจำกัด	√	√	√	2494
บริษัท ไอเอ็นจีประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท กรุงไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท ฟีนันซ่าประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2543
บริษัท ประกันชีวิตนครหลวงไทย จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท อาคเนย์ประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2493
บริษัท ธนชาตประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท เอช ไลฟ์ แอสชัวรันส์ จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท ไทยคาร์ดิฟ ประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท สยามซัมซุง ประกันชีวิต จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท เจเนอราลี่ ประกันชีวิต (ไทยแลนด์)จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด	√	–	√	2527
บริษัท สหประกันชีวิตจำกัด	√	√	√	2537
บริษัท แอ๊ดวานซ์ ไลฟ์ แอสชัวรันส์ จำกัด	√	√	√	2540
บริษัท บางกอก สหประกันชีวิตจำกัด	√	√	√	2540
บริษัท มหาชน (จำกัด)				
บริษัท พรูเด็นเชียล ทีเอสไลฟ์ ประกันชีวิต จำกัด(มหาชน)	√	√	√	2485
บริษัท แมนูไลฟ์ ประกันชีวิต (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	√	√	√	2494
บริษัท ไทยพาณิชย์นิวยอร์คไลฟ์ประกันชีวิตจำกัด (มหาชน)	√	√	√	2522
บริษัท อยุธยา อลิอันซ์ ซี.พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	√	√	√	2494
บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด	√	–	√	2494
บริษัท มิลเลียไลฟ์ อินชัวรันส์ (ประเทศไทย) จำกัด	√	√	√	2540

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.2 เบี้ยประกันภัยรับสุทธิและส่วนแบ่งทางการตลาด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2550

(หน่วย : ล้านบาท)

บริษัท	ปี พ.ศ.							
	2547		2548		2549		2550	
	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
บริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัด	66,450	51.09	70,352	43.06	70,904	41.79	76,567	38.68
บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด	22,646	15.36	25,782	15.78	24,476	14.43	30,639	15.48
บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด	7,156	4.85	8,128	4.97	9,916	5.84	13,581	6.86
บริษัทไทยสมุทรประกันชีวิตจำกัด	7,303	4.95	7,822	4.79	8,576	5.06	8,927	4.51
บริษัทไอเอ็นจีประกันชีวิต จำกัด	1,722	1.17	2,454	1.50	3,563	2.10	4,893	2.47
บริษัทกรุงไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด	1,235	0.84	2,514	1.54	3,372	1.99	5,497	2.78
บริษัทฟินันซ่าประกันชีวิต จำกัด	1,826	1.24	2,210	1.35	1,878	1.11	2,001	1.01
บริษัท ประกันชีวิตนครหลวงไทย จำกัด	1,058	0.72	1,335	0.82	1,477	0.87	1,222	0.62
บริษัท อาคเนย์ประกันชีวิต จำกัด	1,408	0.96	1,372	0.84	1,330	0.78	1,441	0.73
บริษัทธนชาติประกันชีวิต จำกัด	1,147	0.78	825	0.50	1,365	0.80	3,226	1.63
บริษัทเอช ไลฟ์ แอสชัวรันส์ จำกัด	282	0.19	602	0.37	805	0.47	1,073	0.54
บริษัทไทยคาร์ดิฟ ประกันชีวิต จำกัด	195	0.13	371	0.23	608	0.36	1,391	0.70

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

บริษัท	ปี พ.ศ.							
	2547		2548		2549		2550	
	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
บริษัทสยามซัมซุง ประกันชีวิต จำกัด	405	0.27	568	0.35	548	0.32	626	0.32
บริษัทเจเนอราลี่ ประกันชีวิต (ไทยแลนด์)จำกัด	246	0.17	137	0.08	310	0.18	584	0.30
บริษัทสยามประกันชีวิต จำกัด	154	0.10	152	0.09	155	0.09	137	0.07
บริษัทสหประกันชีวิตจำกัด	118	0.08	143	0.09	118	0.07	81	0.04
บริษัทแอ๊ดวานซ์ ไลฟ์ แอสชัวรันส์ จำกัด	40	0.03	37	0.02	54	0.03	134	0.07
บริษัทบางกอก สหประกันชีวิตจำกัด	32	0.02	14	0.01	12	0.01	14	0.01
บริษัทไทรีประกันชีวิต จำกัด	211	0.14	273	0.17	294	0.17	328	0.17
บริษัทพรูเด็นเชียล ทีเอส ไลฟ์ ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	760	0.52	868	0.53	1,135	0.67	1,701	0.86
บริษัทแมนูไลฟ์ ประกันชีวิต (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	493	0.33	489	0.30	529	0.31	494	0.25
บริษัทไทยพาณิชย์นิวยอร์คไลฟ์ประกันชีวิตจำกัด (มหาชน)	5,745	3.90	8,587	5.26	9,841	5.80	11,997	6.06

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

บริษัท	ปี พ.ศ.							
	2547		2548		2549		2550	
	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
บริษัท อยุธยา อลิอันซ์ ซี.พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	17,673	11.99	18,607	11.39	17,306	10.20	18,445	9.32
บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด	8,798	5.97	9,241	5.66	10,434	6.15	12,296	6.21
บริษัทมิลเลียไลฟ์ อินชัวรันส์ (ประเทศไทย) จำกัด	310	0.21	497	0.30	644	0.38	658	0.33
รวม	**147,413**	**100.00**	**163,380**	**100.00**	**169,650**	**100.00**	**197,951**	**100.00**

ที่มา: สมาคมประกันชีวิต (2551)และผลการคำนวณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.3 จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแยกตามประเภท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550

ปี	ประเภทสามัญ		ประเภทอุตสาหกรรม		ประเภทกลุ่ม		รวมทุกประเภท	
	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (ล้านบาท)
2547	7,818,674	127,829	2,534,342	8,317	11,762	8,721	10,364,778	144,866
2548	8,668,103	139,997	2,498,157	8,459	14,885	11,953	11,181,145	160,409
2549	9,640,822	143,556	2,426,024	8,581	16,150	14,003	12,082,996	166,140
2550	10,692,708	167,580	2,381,806	8,711	17,265	17,708	13,091,779	194,000

ที่มา : สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.4 จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตแยกตามรูปแบบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550

ปี	ตลอดชีพ		สะสมทรัพย์		เฉพาะกาล		รวม	
	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	จำนวนเงินเอาประกันภัย (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	จำนวนเงินเอาประกันภัย (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	จำนวนเงินเอาประกันภัย (ล้านบาท)	จำนวนกรมธรรม์ (ฉบับ)	จำนวนเงินเอาประกันภัย (ล้านบาท)
2547	2,550,867	445,564	4,877,655	962,903	390,152	118,379	7,818,674	1,526,846
2548	2,936,332	515,547	5,294,701	1,035,276	437,070	138,085	8,668,103	1,688,908
2549	3,343,671	591,342	5,778,054	1,114,983	519,097	176,211	9,640,822	1,882,537
2550	3,678,913	659,526	6,383,131	1,230,386	630,664	231,898	10,692,708	2,121,810

ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำประกันชีวิตในประเทศไทย

การทำประกันชีวิตในปัจจุบันได้รับความสนใจมากขึ้นแสดงให้เห็นว่าสังคมในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาการทำประกันชีวิตในประเทศไทยโดยพิจารณาจากกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ อัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อประชากร เบี้ยประกันชีวิตต่อประชากร ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต และค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยผลการศึกษามีดังนี้

กรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่

ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 พบว่า จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับจำนวนเงินเอาประกันชีวิต (ภาพที่ 4.1 และ 4.2) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2539 จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่และวงเงินเอาประกันชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 4.6) ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 ที่จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ลดลงแต่วงเงินเอาประกันชีวิตกลับเพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2531 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ 732,538 ฉบับ และจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 66,875ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 1,469,759ฉบับและจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 252,679 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2539 จนกระทั่งเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ในปี พ.ศ. 2540 – 2542 ลดลงเหลือ 1,250,412 , 1,045,089และ 1,029,698 ฉบับ ตามลำดับ ซึ่งจากผลกระทบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าถึงแม้จะเกิดปัญหาวิกฤตทางการเงินแต่การทำประกันชีวิตของคนไทยไม่ได้รับผลกระทบมากนัก และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจประชาชนมีความต้องการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่และวงเงินเอาประกันชีวิตมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกัน ส่วนหนึ่งมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปีพ.ศ. 2540 ที่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆปรับอัตราดอกเบี้ยลดลง (ตารางที่ 4.5) โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2550 อัตราดอกเบี้ยลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 11.50 ต่อปี เป็นร้อยละ 1 ใน ปี พ.ศ. 2547 ก่อนปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 2.32 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2550 ทำให้อัตราผลตอบแทนที่ได้จากการออมเงินกับธนาคารพาณิชย์ลดลง ดังนั้นประชาชนจึงหาช่องทางในการออมเงินแบบใหม่ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าธนาคารพาณิชย์ซึ่งการออมเงินในรูปแบบการประกันชีวิตจึงเป็นคำตอบที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เนื่องจากให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าในระยะยาวแล้วพร้อมกันนั้นยังมีความคุ้มครองชีวิตให้อีกด้วย ทำให้แนวโน้มการทำประกันชีวิตหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเป็นต้นมามีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ และวงเงินเอาประกันชีวิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรมธรรม์รายใหม่ 2,333,861 ฉบับและมีจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 963,901ล้านบาท จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสนใจและต้องการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบจากในอดีตที่ผ่านมา นอกจากประชาชนจะมองเรื่องอัตราผลตอบแทนที่ได้รับแล้วยังเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการทำประกันชีวิตที่สามารถบรรเทาปัญหาทางด้านการเงินและภาระหนี้สินต่างๆหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันต่างๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีการประกาศใช้ราชบัญญัติประกันสังคมแล้วแต่การประกันสังคมนั้นยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและให้ความช่วยเหลือได้เท่าที่ควร เนื่องจากการประกันสังคมยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการกล่าวคือยังไม่ครอบคลุมแรงงานนอกระบบและบุคคลหรือกิจการที่กฎหมายประกันสังคมไม่ใช้บังคับเช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงินที่ไม่เพียงพออีกด้วย ด้วยเหตุนี้การทำประกันชีวิตจึงเป็นทางเลือกที่สามารถตอบสนองความต้องการและรองรับปัญหาของประกันสังคมได้ ทำให้การประกันชีวิตเป็นอีกเป็นแนวทางหนึ่งของการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน โดยปัจจัยการเพิ่มขึ้นของจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่นั้นมาจากทั้งนโยบายจากรัฐที่สนับสนุนให้ประชาชนทำประกันชีวิตเพื่อเป็นประโยชน์ในการออมและความมั่นคงในชีวิต โดยมีมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งผู้ซื้อประกันชีวิตสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ โดยใน ปี พ.ศ. 2525 สามารถหักได้ตามจำนวนจริงแต่ไม่เกิน 7,000 บาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 เพิ่มเป็น 10,000 บาท และปรับเพิ่มอีกครั้งในปี พ.ศ. 2545 เป็น 50,000 บาท พร้อมกันนั้นภาคเอกชนคือบริษัทประกันชีวิตได้มีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งหากลยุทธ์ทางการตลาดใหม่เพื่อดึงดูดลูกค้า เช่น ช่องทางการจัดจำหน่ายที่คลอบคลุมและทั่วถึง การบริการที่ดีทั้งก่อนและหลังการขาย เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

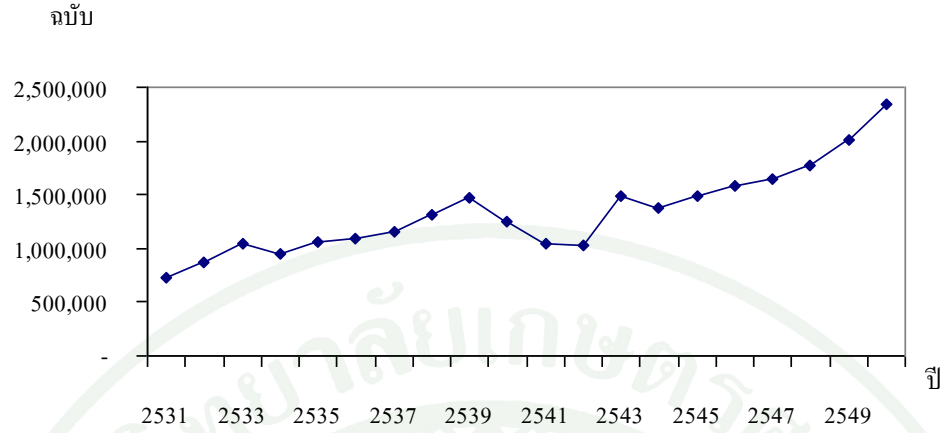

ภาพที่ 4.1 จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

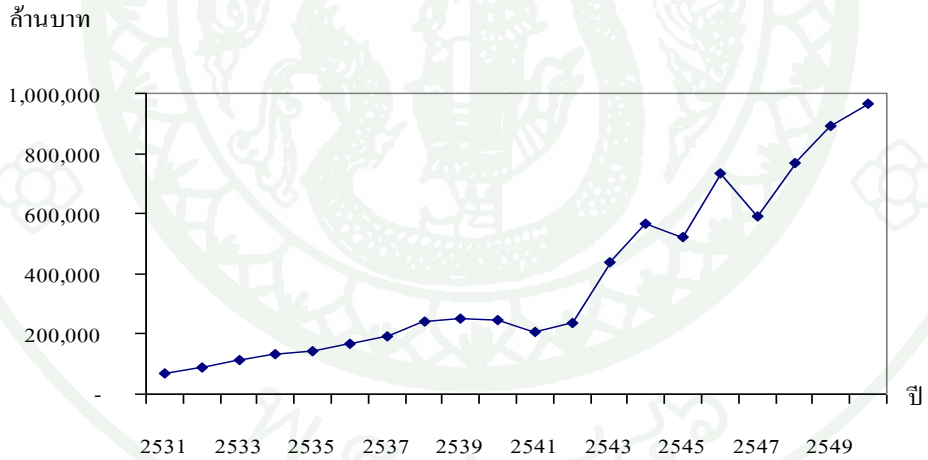

ภาพที่ 4.2 จำนวนเงินเอาประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.5 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2550

ปี	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี
2540	11.50
2541	6.00
2542	4.13
2543	3.50
2544	2.88
2545	2.00
2546	1.00
2547	1.00
2548	3.00
2549	4.50
2550	2.32

หมายเหตุ: อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ซึ่งได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

ที่มา: รายงานสถิติเศรษฐกิจและการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2551)

อัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อประชากร

เมื่อพิจารณาอัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 (ตารางที่ 4.6) โดยในปี พ.ศ. 2531 มีกรมธรรม์ที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี 2,601,347 ฉบับและมีจำนวนประชากร 54.96 ล้านคน โดยคิดเป็นอัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อประชากรอยู่ที่ร้อยละ 4.73 จากนั้นในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนกรมธรรม์ 10,383,640 ฉบับและมีจำนวนประชากร 61.97 คน คิดเป็นอัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรร้อยละ 16.75 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนกรมธรรม์ 13,092,019 ฉบับและมีจำนวนประชากร 63.04 ล้านคน คิดเป็นอัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรร้อยละ 20.77 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแม้ในปี พ.ศ. 2547 จำนวนประชากรจะลดลงเนื่องจากมีการปรับปรุงทะเบียนราษฎรใหม่แต่อัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรยังคงเพิ่มขึ้นหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าประชาชนให้ความสนใจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และต้องการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบจากในอดีตที่ผ่านมา โดยสังเกตได้ว่าอัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

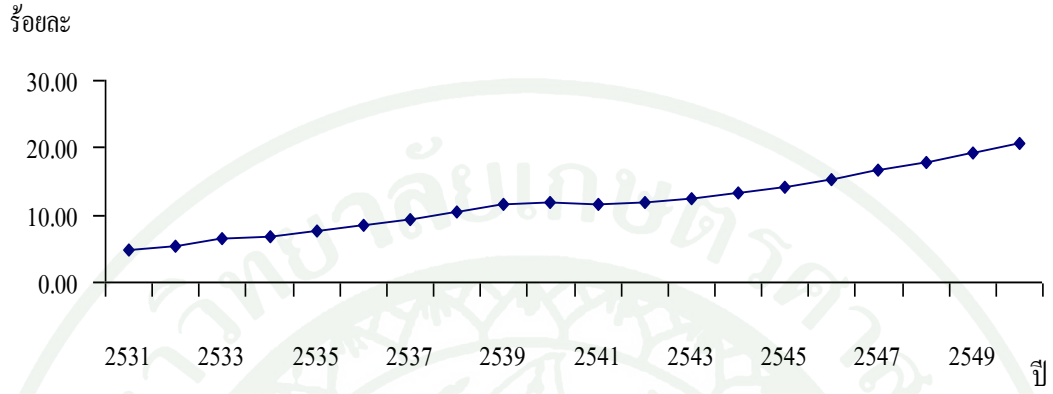

ภาพที่ 4.3 อัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

เบี้ยประกันชีวิตต่อประชากร

เมื่อพิจารณาเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 (ตารางที่ 4.6) พบว่าในปี พ.ศ. 2531 มีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 11,011 ล้านบาทและมีจำนวนประชากร 54.96 ล้านคน โดยคิดเป็นเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากรอยู่ที่คนละ 200 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง(ภาพที่ 4.4) อาจกล่าวได้ว่าประชากรมีการซื้อประกันชีวิตต่อคนด้วยจำนวนเงินที่มากขึ้น ซึ่งจากเดิมเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากร อยู่ที่คนละ 493 บาท ในปี พ.ศ. 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 1,785 บาท ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งในช่วง 10 ปีดังกล่าว ถือว่าเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 261 และถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2547 จำนวนประชากรจะลดลงเนื่องจากมีการปรับปรุงทะเบียนราษฎรใหม่ แต่เบี้ยประกันชีวิตต่อประชากร ในปีดังกล่าวยังคงเพิ่มขึ้นจากเดิมเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากรอยู่ที่คนละ 2,061 บาท ในปี พ.ศ. 2546 เพิ่มขึ้นเป็น 2,375 บาท ในปี พ.ศ. 2547 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 มีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ 197,623 ล้านบาทและมีจำนวนประชากร 63.04 ล้านคนโดยคิดเป็นเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากรอยู่ที่คนละ 3,135 บาท ซึ่งอาจสรุปได้ว่าการเติบโตของเบี้ยประกันภัยต่อประชากรนั้นส่วนหนึ่งมาจากภาวะเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตมากขึ้น รวมทั้งรูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองสภาวะสถานการณ์และความเสี่ยงต่างๆในปัจจุบันมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

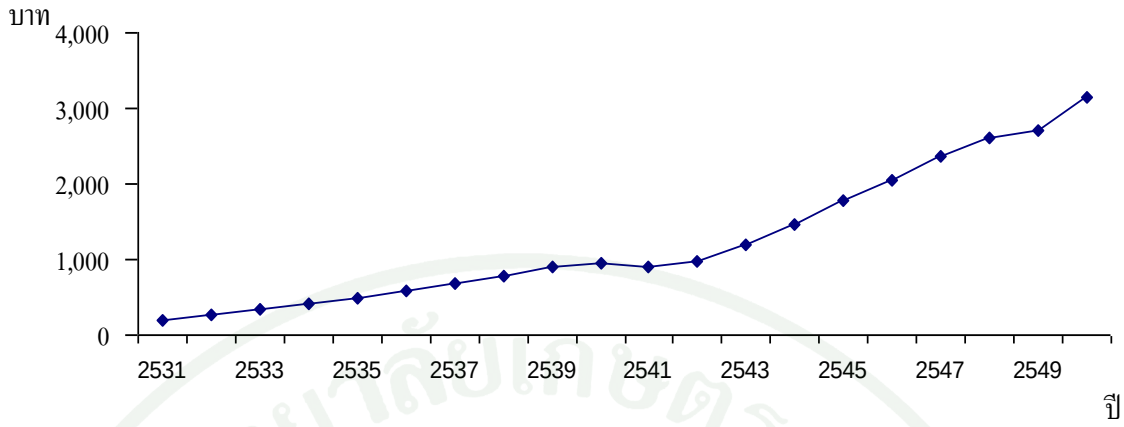

ภาพที่ 4.4 เบี้ยประกันชีวิตต่อจำนวนประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต

ก่อนบริษัทประกันชีวิตจะออกผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด จำเป็นต้องมีการขอรับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)เสียก่อนโดยต้องนำเสนอแผนข้อตกลงความคุ้มครองและอัตราเบี้ยประกันชีวิตที่จะนำเสนอขายให้แก่ประชาชน จึงสามารถขายให้แก่ประชาชนได้

อัตราเบี้ยประกันชีวิตที่ขอรับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) โดยทั่วไปแล้ววิธีการคิดอัตราเบี้ยประกันชีวิตมีปัจจัย 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน ค่าบำเหน็จ 2) อัตราการเสียชีวิตและความเสี่ยงของประชากร 3)อัตราผลตอบแทนในการลงทุนของบริษัท 4) อัตราดอกเบี้ยที่นำมาใช้หา Discount Rate

เนื่องจากราคากรมธรรม์ประกันชีวิตยังไม่มีหน่วยงานใดทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติ ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงทำตัวดัชนีราคากรมธรรม์ประกันชีวิตขึ้นมา โดยใช้วิธีคำนวณนำเบี้ยประกันภัยรับสุทธิหารด้วยจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่

หากพิจารณาราคากรมธรรม์ประกันชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 (ตารางที่ 4.6)(ภาพที่ 4.5) พบว่าราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การที่ราคากรมธรรม์เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากทั้งในส่วนของผู้เอาประกันชีวิตเช่นผู้เอาประกันชีวิตตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจึงเลือกจำนวนเงินประกันชีวิตและความคุ้มครองเพิ่มเติมในส่วนต่างๆเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนั้นประชาชนให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสำคัญการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์มากกว่าประเภทอื่นซึ่งมีราคาสูง ในส่วนของบริษัทประกันชีวิตมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อมากขึ้น เน้นการให้สิทธิประโยชน์และผลตอบแทนที่สูงเพื่อดึงดูดลูกค้าซึ่งด้วยเหตุนี้จึงทำให้ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

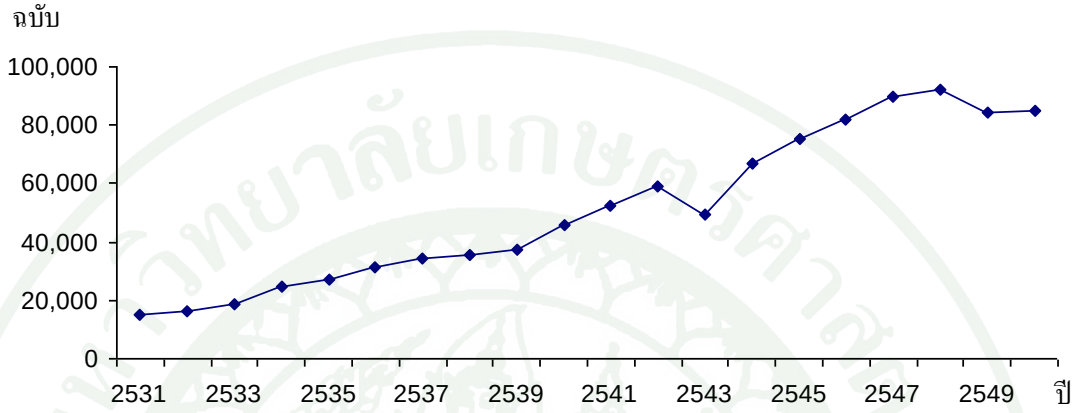

ภาพที่ 4.5 ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลการประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550

ปี	จำนวนกรมธรรม์รายใหม่[/1]	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตทีมีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี[/2]	จำนวนเงินเอาประชีวิต[/3]	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ[/4]	จำนวนประชากร[/5]	ราคา[/6]	อัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อจำนวนประชากร[/7]	เบี้ยประกันภัยต่อจำนวนประชากร[/8]
	(ฉบับ)	(ฉบับ)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านคน)	(บาท)	(ร้อยละ)	(บาท)
2531	732,538	2,601,347	66,875	11,011	54.96	15,031	4.73	200
2532	870,642	3,010,721	86,918	14,422	55.89	16,565	5.39	258
2533	1,042,520	3,587,375	111,730	19,415	56.30	18,624	6.37	345
2534	952,642	3,935,562	131,529	23,381	56.96	24,544	6.91	410
2535	1,061,168	4,475,119	143,578	28,516	57.79	26,872	7.74	493
2536	1,084,047	4,983,349	167,596	33,683	58.34	31,071	8.54	577
2537	1,157,827	5,537,764	190,342	39,879	59.10	34,443	9.37	675
2538	1,313,096	6,238,856	243,301	46,987	59.46	35,783	10.49	790
2539	1,469,759	6,935,651	252,680	54,571	60.12	37,129	11.54	908
2540	1,250,412	7,215,160	245,328	57,213	60.82	45,755	11.86	941
2541	1,045,089	7,198,462	206,801	54,812	61.47	52,448	11.71	892
2542	1,029,698	7,375,916	238,093	60,751	61.66	58,999	11.96	985

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปี	จำนวนกรมธรรม์รายใหม่[/1]	จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี[/2]	จำนวนเงินเอาประชีวิต[/3]	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ[/4]	จำนวนประชากร[/5]	ราคากรมธรรม์[/6]	อัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อจำนวนประชากร[/7]	เบี้ยประกันภัยต่อจำนวนประชากร[/8]
	(ฉบับ)	(ฉบับ)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านคน)	(บาท)	(ร้อยละ)	(บาท)
2543	1,481,145	7,772,644	437,402	73,351	61.88	49,523	12.56	1,185
2544	1,375,851	8,331,702	566,145	91,625	62.31	66,595	13.37	1,470
2545	1,487,283	8,957,401	523,101	112,101	62.80	75,373	14.26	1,785
2546	1,588,264	9,659,296	734,669	129,977	63.08	81,836	15.31	2,061
2547	1,644,302	10,383,640	591,090	147,199	61.97	89,521	16.75	2,375
2548	1,767,417	11,183,758	770,251	163,101	62.42	92,282	17.92	2,613
2549	2,004,147	12,083,566	894,051	169,360	62.83	84,505	19.23	2,696
2550	2,333,861	13,092,019	963,902	197,623	63.04	84,677	20.77	3,135

ที่มา : สมาคมประกันชีวิต (2551)

ราคากรมธรรม์(/6) = เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ(/4) หารด้วยจำนวนกรมธรรม์รายใหม่(/1)

อัตราผู้ถือกรมธรรม์ต่อจำนวนประชากร(/7) = จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี (/2) หารด้วยจำนวนประชากร(/5)

เบี้ยประกันภัยต่อจำนวนประชากร(/8) = เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ(/4)หารด้วยจำนวนประชากร(/

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต

ค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2550 (ตารางที่ 4.7) พบว่า มีแนวโน้มค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายจากกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามการเจริญเติบโตของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิและตลอดในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายจากกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี (ภาพที่ 4.6) หากพิจารณาจากรายละเอียดพบว่าการจ่ายเงินที่ครบกำหนดมีจำนวนมากที่สุด รองลงคือการเวนคืนกรมธรรม์ มรณกรรม การจ่ายเงินปันผล การจ่ายเงินอุบัติเหตุและอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2531 มีจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิตทั้งสิ้น 3,351 ล้านบาทและเพิ่มขึ้นเป็น 74,344 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการทำประกันชีวิตนั้นสามารถบรรเทาความเดือนร้อนให้กับผู้ทำประกันภัยได้ซึ่งเมื่อบุคคลเหล่านั้นเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันในชีวิต ทำให้ผู้เอาประกันภัยต้องสูญเสียรายได้ อันเนื่องมาจากเสียชีวิตหรือทุพลภาพที่ หรืออยู่ในวัยเกษียณ ทำให้บุคคลที่อยู่ภายหลังต้องประสบปัญหาทางด้านเงิน บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินเพื่อชดเชยความสูญเสียหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่ระบุไว้ในสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตให้กับผู้รับผลประโยชน์

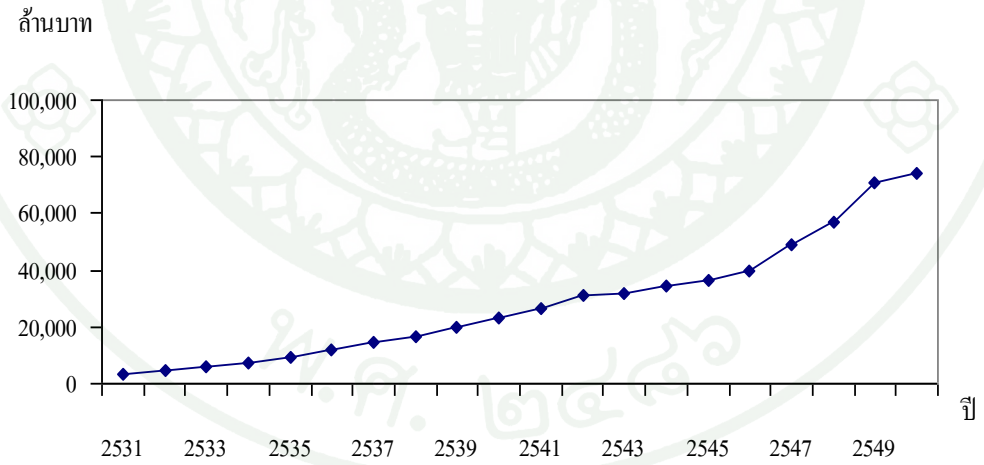

ภาพที่ 4.6 การจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550
ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4.7 เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต						
	ครบกำหนด	มรณกรรม	เวนคืน	อุบัติเหตุ	เงินปันผล	อื่นๆ	รวม
2531	1,270	627	562	217	516	160	3,351
2532	1,699	875	599	292	773	160	4,398
2533	2,537	1,030	614	388	962	160	5,690
2534	3,141	1,426	828	552	1,294	160	7,400
2535	4,235	1,794	909	633	1,583	160	9,314
2536	5,812	2,203	1,082	843	2,015	160	12,114
2537	6,744	2,761	1,159	1,074	2,414	160	14,312
2538	7,649	3,373	1,524	1,285	2,581	164	16,581
2539	8,740	4,048	1,901	1,787	2,993	166	19,643
2540	9,444	4,623	3,190	2,043	3,560	168	23,037
2541	10,639	4,772	5,168	2,131	3,628	161	26,499
2542	11,107	4,662	5,176	2,174	3,788	162	31,083
2543	11,600	4,724	4,052	2,124	4,205	163	31,648
2544	12,298	5,260	4,688	2,246	4,683	163	34,564
2545	12,777	5,423	5,250	2,303	4,566	164	36,434
2546	14,744	6,141	5,648	2,415	3,708	165	39,771
2547	21,735	6,622	6,955	1,853	3,450	166	49,132
2548	25,208	7,142	8,952	1,411	3,556	168	56,999
2549	31,097	7,907	14,268	1,387	3,768	170	71,145
2550	29,940	8,621	16,941	1,368	3,134	239	74,344

ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นโยบายภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิต

เนื่องจากการทำประกันชีวิตสามารถยกระดับคุณภาพที่ชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นและทำให้สังคมมีความเข้มแข็ง มั่นคงต่อไป ดังนั้นภาครัฐจึงพยายามหากรอบแนวทางในการพัฒนาการประกันชีวิต โดยมีมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของทำประกันชีวิต โดยในปัจจุบันทางบริษัทประกันชีวิตได้มีการขยายช่องทางการหลากหลายช่องทางเพื่อกระจายผลิตภัณฑ์สู่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพที่ เช่นการขายผ่านผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตผ่านธนาคาร (bancassurance) เพื่อเข้าถึงฐานลูกค้าที่ตัวแทนประกันชีวิตเข้าไม่ถึง หรือให้ความเชื่อถือกับองค์กรมากกว่าตัวบุคคล โดยทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ได้อนุญาตให้นิติบุคคลประเภทธนาคารพาณิชย์เป็นนายหน้าประกันชีวิตได้ ใน ปี พ.ศ. 2545 ขณะที่ช่องทางการขายอื่นๆ ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิตได้เหมือนกัน เช่นการขายผ่านทางโทรศัพท์ (telemarketing) การขายผ่านทางนายหน้า(broker) การขายตรงทางไปรษณีย์ (direct mail) ทางรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนเช่นกัน

2. พัฒนาและออกผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยให้ทางบริษัทประกันชีวิตได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองตามสภาพที่ความเสี่ยงภัย ความจำเป็นและสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น การประกันภัยที่มีรูปแบบการออมและการลงทุน เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะหลังวัยเกษียณงานสามารถมีคุณภาพที่ชีวิตที่ดีได้ ซึ่งการพัฒนากรมธรรม์ใหม่นั้นจะเป็นผลดีต่อประชาชนในการได้รับเงื่อนไขความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ที่หลากหลายเพิ่มขึ้น โดยกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ออกแบบมานั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เสียก่อนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแน่ใจได้ว่าความคุ้มครองหรือสิทธิประโยชน์ต่างๆในกรมธรรม์จะไม่เอาเปรียบผู้บริโภค

3. เสริมความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการประกันชีวิตที่มีต่อความมั่นคงของตนเองและครอบครัว โดยการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้ เช่นทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ การประชุม สัมมนาผ่านเวปไซต์ และการผ่านแนวร่วมเครือข่ายต่างๆ เช่นผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการประชาสัมพันธ์เตือนภัยให้ประชาชนมีการเตรียมพร้อมจากเหตุการณ์ต่างๆที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน ทั้งในเรื่องอุบัติเหตุ สุขภาพที่ หรือการเตรียมพร้อมในช่วงสูงวัย เป็นต้น (แผนพัฒนาการประกันภัย 2551)

4. พัฒนาระบบเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยการจัดตั้งศูนย์บริการด้านประกันภัย หรือ “ Insurance Service Center : ISC” เพื่อใช้ในดำเนินการ 2 กิจกรรม คือ สายด่วนประกันภัย 1186 ซึ่งให้บริการประชาชน ตั้งแต่ 8.00 – 16.30 น. ในวันเวลาราชการ โดยให้คำปรึกษา ตอบปัญหาประชาชนเรื่องการประกันชีวิตในรูปแบบต่างๆ เพื่อความเข้าใจและสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค และกิจกรรมที่ 2 คือทางด่วนข้อพิพาทประกันภัยเป็นการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนต่างๆที่มีข้อเท็จจริงและไม่ซับซ้อน โดยจะอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่มีปัญหาทางด้านประกันชีวิตได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ส่วนกลางหรือสำนักงานจังหวัดทั่วประเทศจะประสานงานโดยตรงไปยังบริษัทที่ถูกร้องเรียน เพื่อตรวจสอบข้อมูลและยุติปัญหาเบื้องต้น แต่หากไม่สามารถยุติได้จึงส่งไปให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยฝ่ายคุ้มครองสิทธิประโยชน์อีกครั้ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิต

การทำประกันชีวิตมีประโยชน์ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค โดยในระดับจุลภาคเป็นประโยชน์ทางการเงินสำหรับครัวเรือน ทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงินและยังถือเป็นสวัสดิการประเภทหนึ่ง ส่วนในระดับมหภาคนั้นการทำประกันชีวิตถือเป็นการออมเงินระยะยาวซึ่งจะสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตได้ ซึ่งสามารถแยกประโยชน์ของการประกันชีวิตได้ดังนี้

ประโยชน์ในระดับจุลภาค

1. สร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัวจากการเสี่ยงภัยต่างๆ เช่นประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วยอย่างหนัก พิการ หรือเตรียมความพร้อมไว้ใช้ในยามชราแล้วรายได้ประจำจะหมดไป โดยจะได้รับเงินทดแทนตามที่ระบุไว้ในสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตซึ่งค่าชดเชยเหล่านั้นจะช่วยบรรเทาความเดือนร้อนทางด้านการเงินได้ ดังนั้นจึงมีความมั่นคงในชีวิตโดยไม่ต้องกังวลว่าเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันจะทำให้อยู่ในสภาวะเดือดร้อนทางการเงิน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การประกันชีวิตช่วยเสริมสร้างนิสัยการออมทรัพย์ โดยวัตถุประสงค์หลักของการประกันชีวิตคือเพื่อคุ้มครองกรณีเสียชีวิต นอกจากนั้นยังถือเป็นออมทรัพย์อีกด้วย ส่วนออมนี้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรูปแบบประกันชีวิต ซึ่งประชาชน ส่วนใหญ่นิยมซื้อกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ประเภทต่างๆ ซึ่งมีส่วนของการออมที่สูงโดยเมื่อครบสัญญากรมธรรม์จะได้รับเงินคืนตามที่ระบุไว้ในสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิต

3. เตรียมเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ซึ่งหากกรมธรรม์มีอายุตั้งแต่สองปีนี้ขึ้นไปมักจะมีมูลค่าเงินสด หากผู้เอาประกันภัยขัดข้องทางการเงินชั่วคราวก็ขอกู้เงินจำนวนไม่เกินมูลค่าเวนคืนไปใช้ได้ โดยบริษัทคิดอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำ ซึ่งผู้เอาประกันชีวิตสามารถขอกู้ยืมเงินได้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉินได้

4. ผู้เอาประกันชีวิตสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้ เนื่องจากรัฐบาลสนับสนุนให้ออมเงินระยะยาวและส่งเสริมสวัสดิการให้ประชาชน โดยรัฐบาลกำหนดให้ผู้เอาประกันชีวิตที่ซื้อกรมธรรม์ที่มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการในประเทศไทย สามารถนำเบี้ยประกันชีวิตมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามเบี้ยที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินคนละ 50,000 บาท

ประโยชน์ในระดับมหภาค

1. สร้างสวัสดิการให้แก่ลูกจ้าง โดยนายจ้างอาจเป็นผู้ออกเบี้ยประกันภัยทั้งหมดหรือบางส่วน ทำให้ลูกจ้างมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้องค์กร

2. ทำให้หุ้นส่วนทางธุรกิจเกิดความมั่นใจว่าการดำเนินธุรกิจจะไม่หยุดชะงัก เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน หากหุ้นส่วนได้ทำประกันชีวิตไว้ย่อมเป็นหลักประกันว่าแม้หุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งเกิดเสียชีวิต หรือทุพพลภาพที่ ธุรกิจยังสามารถดำเนินต่อไปได้ ไม่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ

3. การประกันชีวิตเป็นตัวช่วยในการกู้ยืมเงินได้ โดยหากลูกค้ามาทำการกู้เงินทางสถาบันการเงินต่างๆแนะนำให้ลูกค้าทำประกันชีวิตแบบคุ้มครองหนี้คงเหลือ โดยที่ฝ่ายผู้กู้จะแน่ใจได้ว่าหากตนเองเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นหนี้คงเหลือจะถูกชดใช้โดยบริษัทประกันชีวิต โดยสถาบันการเงินไม่ต้องดำเนินการยึดทรัพย์ของผู้กู้ ซึ่งเป็นผลดีระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้

4. ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเงินออมในรูปของเบี้ยประกันชีวิตถูกนำไปลงทุนในส่วนต่างๆ เช่นลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล, ลงทุนในหุ้นทุนและหุ้นกู้ของกิจการต่างๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ซึ่ง การกระจายการลงทุนดังกล่าวจะช่วยลดภาระรัฐบาลหรือเอกชนจะต้องไปกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้

5. ธุรกิจประกันชีวิตก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างมาก ทั้งทางตรงคือจะต้องจ้างพนักงานประจำและพนักงานฝ่ายขาย ส่วนทางอ้อมคือเงินที่บริษัทประกันชีวิตนำไปลงทุนจะก่อให้เกิดการขยายตัวของกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นอย่างมาก

6. ช่วยลดภาระรายจ่ายของรัฐบาลในด้านสวัสดิการสังคม ทำให้บุคคลที่ประสบปัญหาทางการเงินไม่ตกเป็นภาระของสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้กล่าวถึงการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ (Quantitative analysis) ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยใช้ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปี(time series data) วิเคราะห์แบบจำลองแบบ Log-linear ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression analysis) ดังต่อไปนี้

$$\log (Policy_t) = a_0 + b_1\log(Y_t)+ b_2 IR + b_3TAX_t + b_4\log(P_t)+ b_5\log(SS_t)+ \varepsilon_t \qquad (5.1)$$

ผลการประมาณค่าสมการด้วยวิธี OLS

ผลการประมาณค่าสมการอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย(ตารางผนวกที่ ก 1) พบว่าตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Y) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์(IR)และราคากรมธรรม์ประกันชีวิต (P) เป็นตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรที่เหลือซึ่งได้แก่ มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้(TAX)และความมั่นคงในชีวิต (SS) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการศึกษาขั้นต่อไปจึงตัดตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกไปจากสมการและทำการประมาณค่าสมการใหม่(ตารางภาคผนวก ก2)เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 2 รูปแบบ (รูปแบบที่ 1ใช้ตัวแปรอิสระที่ประกอบทั้งตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับรูปแบบที่ 2 ตัดตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกไปและใช้ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้น) พบว่ารูปแบบที่1 ที่ใช้ทั้งตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ความเหมาะสมกว่าโดยได้ผลการศึกษาดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

log(Policy) = 3.800191 + 0.976201 log (Y) - 0.005346 (IR) + 0.012659 (TAX)
(20.58255)* (20.11563)* (-3.332334)* (1.391475)^{ns}

+ 0.171427 log (P) -0.089023 log (SS)
(6.464004)* (-1.623845)^{ns}

R-squared	0.999386	F-statistic	3580.228
Adjusted R-squared	0.999107	Durbin-Watson stat	1.848440

หมายเหตุ : * หมายถึง ระดับนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t – test

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยพบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ(R-squared) มีค่าเท่ากับ 0.999386 และค่า Adjusted R-squared มีค่าเท่ากับ 0.999107 หมายความว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามคือจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยได้สูงถึงร้อยละ 99.93 และร้อยละ 99.91 ตามลำดับ ส่วนค่า Durbin – Watson เท่ากับ 1.84844 เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ด้วยค่า t – test พบว่าตัวแปรอิสระมีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย มีดังนี้

รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Y) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้ากำหนดปัจจัยอื่นๆคงที่แล้วเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.976201 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นว่าเมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นจึงหันมาออมเงินในรูปแบบการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในทางกลับกันเมื่อรายได้ของประชาชนลดลงย่อมทำให้การออมเงินในรูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตลดลงไปด้วย จึงสามารถสรุปได้ว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวซึ่งมีความสัมพันธ์กับการออมในรูปแบบประกันชีวิต เนื่องจากประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจะมีโอกาสออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตมากกว่าเมื่อมีรายได้ต่ำซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการบริโภคที่กล่าวว่าส่วนต่างระหว่างรายได้กับการบริโภคก็คือการออม เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นการออมจึงเพิ่มขึ้นด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์(IR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้ากำหนดปัจจัยอื่นๆคงที่แล้วเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลงร้อยละ 1 จะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.005346 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนสนใจอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับในรูปของการออมเงินซึ่งการออมเงินในรูปแบบเงินฝากประจำผ่านธนาคารพาณิชย์และการออมเงินในรูปแบบการทำประกันชีวิตสามารถทดแทนกันได้ หากอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตของประเทศไทยลดลง เพราะในช่วงระยะเวลาที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ลดลง การประกันชีวิตจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการออมที่นอกจากจะได้รับผลตอบแทนที่คงที่และสูงกว่าผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์แล้วยังได้รับความคุ้มครองชีวิตอีกด้วย

ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต (P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้ากำหนดปัจจัยอื่นๆคงที่แล้วเมื่อราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้กรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.171427 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้นจากผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นว่าบริษัทประกันชีวิตนั้นเน้นกลยุทธ์การขายทางด้านสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองต่างๆที่ผู้เอาประกันชีวิตจะได้รับ รวมทั้งอัตราผลตอบแทนในรูปแบบการออมแบบประกันชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อประกันชีวิต ดังนั้นจึงเป็นเหตุทำให้ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีราคาเพิ่มขึ้นจึงไม่มีผลทำให้ประชาชนซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตลดลงแต่กลับทำให้ประชาชนพอใจและยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อประกันชีวิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนตระหนักว่าทั้งความคุ้มครองและผลตอบแทนที่ได้รับเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

ตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระที่ไม่มีผลต่อการกำหนดอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยได้แก่ มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้(TAX)และความมั่นคงในชีวิต(SS) ซึ่งสามารถอธิบายเหตุผลได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้(TAX) ไม่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย เนื่องจากประชาชนไม่ได้มองถึงมาตรการในการลดหย่อนภาษีเงินได้เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจซื้อประกันชีวิต แต่ประชาชนโดยรวมตระหนักถึงความมั่นคงในชีวิตมากกว่ามาตรการในการลดหย่อนภาษีเงินได้จากเบี้ยประกันชีวิต ซึ่งมาตรการดังกล่าวจึงไม่มีผลในการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ความมั่นคงในชีวิต(SS)ไม่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้จำนวนผู้ประกันสังคม ซึ่งในประเทศไทยเริ่มมีการประกันสังคมเมื่อ พ.ศ. 2534 อาจทำให้ข้อมูลไม่ครอบคลุมระยะเวลาที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ทำให้ไม่มีผลในการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ผลการทดสอบปัญหาพื้นฐานของ Regression

เมื่อทำการทดสอบปัญหาพื้นฐานของ Regression ของแบบจำลองอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ตามข้อสมมติของ Classical Normal Linear Regression Model ที่ต้องมีคุณสมบัติ Best Linear Unbiased Estimator (BLUE)คือปัญหาค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน (Autocorrelation) และปัญหาความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ได้ผลการทดสอบดังนี้

การทดสอบปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน (Autocorrelation) ด้วยสถิติ Breusch-Godfrey Serial Correlation (LM Test) เมื่อพิจารณาพบว่าค่า prob. ของ obs*R-squared มีค่าเท่ากับ 0.108833 ซึ่งมากกว่าค่า Prob. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่ายอมรับสมมติฐานหลัก แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation (ตารางผนวกที่ ก3)

ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ด้วยสถิติ White Heteroscedasticity Test เมื่อพิจารณาพบว่าค่า prob. ของ obs*R-squared มีค่าเท่ากับ 0.367264 ซึ่งค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่ายอมรับสมมติฐานหลัก สรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity (ตารางผนวกที่ ก4)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประเมินค่าในการพยากรณ์แบบจำลอง

จากการพยากรณ์แบบจำลองอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยปรากฏว่าค่า Root Mean Squared Error เท่ากับ 0.027397 และ Mean Absolute Error เท่ากับ 0.022015 ซึ่งเป็นค่าที่ใช้พิจารณาความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์โดยทั้งสองค่ามีค่าน้อย หมายถึงสามารถพยากรณ์ได้ดีและเพื่อพิจารณาค่า Theil Inequality Coefficient เท่ากับ0.000872 (ตารางผนวกที่ ก5)โดยปกติมีค่าระหว่าง 0 – 1 และถ้ามีค่าใกล้ 0 หมายถึงมีการพยากรณ์ได้ถูกต้องใกล้เคียงกับจริง โดยสามารถแสดงผลการพยากรณ์เปรียบเทียบค่าจริงและค่าที่ได้จากการพยากรณ์ได้ (ภาพที่ 5.1) ซึ่งจากการประเมินค่าพยากรณ์ในแบบจำลองอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยมีความใกล้เคียงกับค่าจริงและน่าเชื่อถือ สามารถนำแบบจำลองดังกล่าวไปพยากรณ์จำนวนกรมธรรม์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยในลำดับต่อไปได้

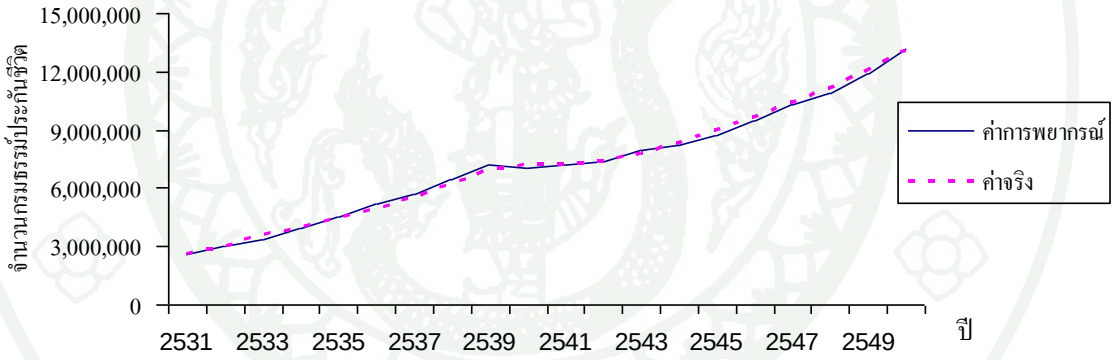

ภาพที่ 5.1 การพยากรณ์จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตจากแบบจำลองเทียบกับค่าจริง
ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพยากรณ์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

การพยากรณ์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตของประเทศไทยนั้นได้นำปัจจัยทางด้านรายได้เฉลี่ยต่อหัว(Y) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ (IR) และราคากรมธรรม์ประกันชีวิต (P) โดยอาศัยความยืดหยุ่นของปัจจัยดังกล่าวทำการพยากรณ์ถึงผลการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554 โดยมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

การพยากรณ์ปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต

จากการพยากรณ์พบว่าแนวโน้มในระยะยาวของรายได้เฉลี่ยต่อหัวมีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.56 ต่อปี (ตารางผนวกที่ ก6) ซึ่งหากในปี พ.ศ. 2551 รายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 132,623 บาท จาก 124,447 บาท ในปี พ.ศ. 2550 จะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น 13,931,426 ฉบับ จาก 13,091,779 ฉบับในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่เพิ่มขึ้นถึง 839,647 ฉบับ (ตารางที่ 5.1) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2554 คาดว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 160,518 บาท ซึ่งทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 16,787,510 ฉบับ หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวพบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆซึ่งจะส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสนใจออมเงินในรูปแบบการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลจากการรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นนั้นเอง ดังนั้นหากรัฐบาลมุ่งเน้นความเป็นอยู่ของประชาชนโดยมีนโยบายเพิ่มรายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องการสภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันที่มีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งจากภาวะเงินเฟ้อ สินค้าและบริการต่างๆที่ปรับราคาเพิ่มขึ้นตามต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจะทำให้ประชาชนมีรายได้เหลือจากการบริโภคเพิ่มขึ้นซึ่งเงินในส่วนนั้นจะถูกเก็บไว้ในรูปของเงินออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตโดยการออมผ่านสถาบันการเงิน อาทิเช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิต เป็นต้น ซึ่งหากประชาชนเลือกการออมเงินในรูปแบบการประกันชีวิตจะส่งผลให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพยากรณ์ปัจจัยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต

จากการพยากรณ์พบว่าแนวโน้มในระยะยาวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์นั้นมีการลดลงร้อยละ 5.63 ต่อปี (ตารางผนวกที่ ก7) ดังนั้นหากในปี พ.ศ. 2550 มีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ร้อยละ 2.00 จะทำให้ในปี พ.ศ. 2551 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์เป็นลดลงเหลือร้อยละ 1.01 ซึ่งส่งผลให้ จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น 13,131,197 ฉบับ จาก 13,091,779 ฉบับในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่เพิ่มขึ้นถึง 39,418 ฉบับ (ตารางที่ 5.2) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2554 คาดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลงเหลือร้อยละ 0.08 จะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 13,250,166 ฉบับ หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในอนาคตมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ซึ่งผลของการลดลงดังกล่าวจะให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าหากรัฐบาลออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการส่งสัญญาณผ่านทางนโยบายการเงินด้วยวิธีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยซึ่งส่งผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำลงจากนโยบายดังกล่าวเพื่อช่วยกระตุ้นการลงทุนทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดต่ำลง แต่ในส่วนผู้บริโภคที่หวังกำไรจากการออมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์จะได้อัตราผลตอบแทนที่ต่ำไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ประประชาชนหันไปออมเงินในรูปแบบอื่นทดแทน ดังนั้นการทำประกันชีวิตในรูปแบบสะสมทรัพย์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการออมเงินที่ทดแทนอัตราผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลงได้ นอกจากนั้นอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการประกันชีวิตนั้นคงที่ในระยะยาวและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากธนาคารพาณิชย์อีกด้วย

การพยากรณ์ปัจจัยราคากรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลต่อจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต

จากการพยากรณ์พบว่าแนวโน้มในระยะยาวของราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.19 ต่อปี (ตารางผนวกที่ ก8) ซึ่งหากในปี พ.ศ. 2551 ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 93,313 บาท จาก 84,676บาท ในปี พ.ศ. 2550 จะทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น 13,320,687ฉบับ จาก 13,091,779 ฉบับในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่เพิ่มขึ้นถึง 228,908 ฉบับ (ตารางที่ 5.3) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2554 คาดว่าราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 124,877บาท ซึ่งทำให้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 14,031,707 ฉบับ หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวพบว่าราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆซึ่งจะส่งผลให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อบริษัทประกันชีวิตเน้นกลยุทธ์ทางการขายโดยการเพิ่มความคุ้มครอง สิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งอัตราผลตอบแทนในระยะยาวที่มากขึ้น กลยุทธ์ดังกล่าวจึงส่งให้ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นซึ่งตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากประชาชนคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากกรมธรรม์ประกันชีวิตมากกว่าเรื่องราคาที่ต้องจ่าย ดังนั้นจึงเป็นเหตุทำให้ประชาชนซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยมี 3 ปัจจัย คือปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวและปัจจัยราคากรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต ส่วนปัจจัยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามการเปลี่ยนแปลงของจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต จากการประมาณการรายได้เฉลี่ยต่อหัวและราคากรมธรรม์ประกันชีวิตพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ6.56 และ 10.19 ต่อปีตามลำดับ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.63 ต่อปี ซึ่งหมายความว่าขณะที่รายได้สุทธิส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อหัวและราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.56และ10.19 แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลงร้อยละ 5.63

ซึ่งหากพิจารณาทั้ง 3 ปัจจัยร่วมกันจะเห็นได้ว่าจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ที่พยากรณ์ได้เท่ากับ 1,107,973 ฉบับ โดยมาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวมากที่สุด 839,647 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือปัจจัยราคากรมธรรม์ประกันชีวิต 228,908 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20 และปัจจัยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ 39,418 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4 ทำให้คาดว่ามีกรมธรรม์ประกันชีวิตในปี พ.ศ. 2551 รวมทั้งสิ้น 14,199,752 ฉบับ (ตารางที่ 5.4) ส่วนจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ที่พยากรณ์ได้เท่ากับ 1,292,685 ฉบับ โดยมาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวมากที่สุด 1,011,783 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมาคือปัจจัยราคากรมธรรม์ประกันชีวิต 241,126 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 19 และปัจจัยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ 39,776 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3 ทำให้คาดว่ามีกรมธรรม์ประกันชีวิตในปี พ.ศ. 2554 รวมทั้งสิ้น 17,885,825 ฉบับ ผลจากการพยากรณ์ดังกล่าวทำให้ทราบถึงแนวโน้มของอุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยในอีก 4 ปีข้างหน้าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยมาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวคิดมากที่สุด รองลงมาคือราคากรมธรรม์ประกันชีวิตและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการพยากรณ์ดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางในการให้กับบริษัทประกันชีวิตในการออกผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อประกันชีวิตได้โดยสามารถนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดในอนาคตเพื่อที่จะดึงดูดลูกค้า เช่นการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่ตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าไม่ว่าจะเป็นการให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าหรือเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ หรือออกผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรายได้ของประชากร เป็นต้น ในส่วนของภาครัฐควรมีนโยบายเพิ่มรายได้ต่อหัวของประชากรให้เพิ่มสูงขึ้น เช่น การปรับรายได้ขั้นต่ำให้เพิ่มสูงขึ้นให้สอดคล้องการสภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันที่มีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งจากภาวะเงินเฟ้อ สินค้าและบริการต่างๆที่ปรับราคาเพิ่มขึ้นตามต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ในส่วนของประชาชนสามารถทราบแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนในอนาคตของธนาคารพาณิชย์ที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ทำให้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจออมเงินในทางเลือกอื่นๆ เช่น การออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตที่ได้ทั้งผลตอบแทนที่คงที่และความคุ้มครองชีวิต เป็นต้น

ตารางที่ 5.1 ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554

ปี	รายได้	กรมธรรม์ประกันชีวิต	
		เพิ่มขึ้น(ฉบับ)	รวม (ฉบับ)
2551	132,623	839,647	13,931,426
2552	141,336	893,498	14,824,924
2553	150,622	950,803	15,775,727
2554	160,518	1,011,783	16,787,510

ที่มา: ผลจากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5.2 ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554

ปี	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์	กรมธรรม์ประกันชีวิต	
		เพิ่มขึ้น(ฉบับ)	รวม (ฉบับ)
2551	1.013	39,418	13,131,197
2552	0.443	39,537	13,170,734
2553	0.193	39,656	13,210,391
2554	0.084	39,776	13,250,166

ที่มา: ผลจากการคำนวณ

ตารางที่ 5.3 ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตเมื่อราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554

ปี	ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต	กรมธรรม์ประกันชีวิต	
		เพิ่มขึ้น(ฉบับ)	รวม (ฉบับ)
2551	93,313	228,908	13,320,687
2552	102,831	232,910	13,553,597
2553	113,319	236,983	13,790,580
2554	124,877	241,126	14,031,707

ที่มา: ผลจากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5.4 ผลการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์และราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554

จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต	**ปี พ.ศ.**			
	2551	**2552**	**2553**	**2554**
รายได้เฉลี่ยต่อหัว	839,647	893,498	950,803	1,011,783
(ร้อยละ)	76	77	77	78
อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีฯ	39,418	39,537	39,656	39,776
(ร้อยละ)	4	3	3	3
ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต	228,908	232,910	236,983	241,126
(ร้อยละ)	20	20	19	19
เพิ่มขึ้น(ฉบับ)	1,107,973	1,165,946	1,227,442	1,292,685
รวม (ฉบับ)	14,199,752	15,365,698	16,593,140	17,885,825

ที่มา: ผลจาการคำนวณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การดำรงชีวิตในปัจจุบันนั้นต้องยอมรับว่ามีความเสี่ยงภัยหรือความไม่แน่นอนที่ทุกคนต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย การเสียชีวิต พิการ และความไม่แน่นอนทางรายได้ยามชราซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจทิ้งภาระหนี้สินให้กับบุคคลในครอบครัวได้ ดังนั้นการทำประกันชีวิตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมการต่อความสูญเสียในอนาคตได้ซึ่งเป็นประโยชน์ทางการเงินสำหรับบุคคลในการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคตให้แก่ตนเองและครอบครัว แล้วยังถือว่าเป็นการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมประเภทหนึ่ง นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งระดมเงินออมระยะยาวซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นจึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยและการทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการทำประกันชีวิต ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิตและวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2531 -2550 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิต การทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนธุรกิจประกันชีวิตและการทำประกันชีวิตของประเทศไทย ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันชีวิต ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยประมาณค่าด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยและการทำประกันชีวิตในประเทศไทย รวมทั้งนโยบายจากภาครัฐที่สนับสนุนการประกันชีวิต ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ศึกษาลักษณะทั่วไปของธุรกิจประกันชีวิตพบว่า ปัจจุบันมีธุรกิจประกันชีวิตรวมทั้งหมด 25 บริษัท โดยเป็นบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย 24 บริษัทและบริษัทประกันชีวิตที่เป็นสาขาต่างประเทศ 1 บริษัท โดยแบ่งเป็นบริษัทประกันชีวิตที่เป็นบริษัทจำกัด 19 บริษัทและบริษัทมหาชน (จำกัด) 6 บริษัท นอกจากนั้นยังมีบริษัทรับประกันภัยต่อ 1 บริษัท หากพิจารณาส่วนแบ่งทางการตลาดโดยคิดจากมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 พบว่าบริษัทที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงที่สุดคือ บริษัท อเมริกัน อินเตอร์แนชชั่นแนล แอสชัวรันส์ จำกัด โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 42.30 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 71,068 ล้านบาท รองลงมาคือบริษัท บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 14.81และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 25,886ล้านบาท ส่วนอันดับที่สามคือ บริษัท อยุธยา อลิอันซ์ ซี.พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอยู่ที่ร้อยละ 10.40 และมีมูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิเฉลี่ยอยู่ที่ 18,008 ล้านบาท ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทประกันชีวิตโดยรวมมีแนวโน้มลดลงโดยมีการกระจายส่วนแบ่งทางการตลาดจากบริษัทที่เป็นผู้นำทางการตลาดไปสู่บริษัทประกันชีวิตขนาดกลางและเล็กมากขึ้น แต่หากพิจารณามูลค่าเบี้ยประกันภัยรับสุทธิโดยรวมของบริษัทประกันชีวิตกลับพบว่ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในส่วนประเภทของการประกันชีวิตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือกรมธรรม์ประเภทสามัญ รองลงมาได้แก่ประเภทอุตสาหกรรมและประเภทกลุ่ม ส่วนรูปแบบการประกันชีวิตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือกรมธรรม์รูปแบบสะสมทรัพย์ รองลงมาได้แก่แบบตลอดชีพและแบบเฉพาะกาลและเนื่องจากการทำประกันชีวิตมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นภาครัฐจึงพยายามหากรอบแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตโดยมีมาตรการต่างๆเช่นจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เพื่อกำกับและส่งเสริมพัฒนาธุรกิจประกันภัย รวมทั้งส่งเสริมการออมระยะยาวของประชาชนโดยสนับสนุนให้บริษัทประกันชีวิตพัฒนารูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตให้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น รวมทั้งมาตรการด้านการลดหย่อนภาษีเงินได้เพื่อจูงใจให้ประชาชนสนใจทำประกันชีวิต

2. การทำประกันชีวิตในประเทศไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 – 2550 พบว่าจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับวงเงินเอาประกันชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนได้ให้ความสำคัญของการประกันชีวิตมากขึ้นจากในอดีต ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัญหาวิกฤตทาง เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำลดลงประชาชนจึงหาช่องทางในการออมเงินแบบใหม่ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าธนาคารพาณิชย์ซึ่งการออมเงินในรูปแบบการประกันชีวิตจึงเป็นคำตอบที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลตอบแทนที่ดีกว่าในระยะยาวแล้วพร้อมกันนั้นยังมีความคุ้มครองชีวิตให้อีกด้วย นอกจากนั้น รัฐบาลยังส่งเสริมการออมในรูปแบบประกันชีวิตโดยสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตที่ซื้อมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้ ณ สิ้นปีได้ทำให้อัตราผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อประชากรและเบี้ยประกันชีวิตต่อประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อมากขึ้นทั้งในส่วนของสิทธิประโยชน์และผลตอบแทนที่ผู้เอาประกันชีวิตจะได้รับ ซึ่งผู้ซื้อในปัจจุบันเน้นถึงผลประโยชน์ที่รับได้เป็นสำคัญจึงส่งผลให้ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ส่วนค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิตพบว่ามีแนวโน้มค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายจากกรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามการเจริญเติบโตของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ โดยเป็นการจ่ายเงินที่ครบกำหนดมีจำนวนมากที่สุด รองลงคือการเวนคืนกรมธรรม์มรณกรรม การจ่ายเงินปันผลและการจ่ายเงินอุบัติเหตุตามลำดับ และเนื่องจากการทำประกันชีวิตสามารถยกระดับคุณภาพที่ชีวิตของประชาชนให้ดี ดังนั้นภาครัฐจึงพยายามหากรอบแนวทางในการพัฒนาการประกันชีวิต โดยมีมาตรการต่างๆ เช่น เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้สะดวก การเสริมความรู้ให้ประชาชนตระหนักถึงประโยชน์ของการประกันชีวิต เป็นต้น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิตในระดับจุลภาค เช่น สร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว เสริมสร้างนิสัยการออมทรัพย์ นอกจากนั้นผู้เอาประกันชีวิตสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้ ในระดับมหภาคเช่นช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยลดภาระรายจ่ายของรัฐบาลในด้านสวัสดิการสังคม เป็นต้น

การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

ผลการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยคือรายได้เฉลี่ยต่อหัวและราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยและจากการพยากรณ์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยนั้นได้นำปัจจัยทางด้านรายได้เฉลี่ยต่อหัว ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์มาพิจารณาโดยอาศัยความยืดหยุ่นของปัจจัยดังกล่าวทำการพยากรณ์ถึงผลการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554 พบว่าแนวโน้มในระยะยาวของรายได้เฉลี่ย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต่อหัวมีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.56 อันเนื่องมากจากสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อยๆจึงทำให้รัฐบาลมุ่งเน้นเพิ่มรายได้ประชากรให้สูงขึ้นเพื่อสอดคล้องกันสถานการณ์ในปัจจุบันทำให้มีประชาชนมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น ส่วนราคากรมธรรม์ประกันชีวิตมีการเพิ่มขึ้นร้อยละ10.19 ต่อปีเนื่องจากบริษัทประกันชีวิตได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อมาก ซึ่งผู้ซื้อในปัจจุบันเน้นถึงผลประโยชน์ที่รับได้เป็นสำคัญจึงส่งผลให้ราคากรมธรรม์ประกันชีวิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่แนวโน้มในระยะยาวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์นั้นมีการลดลงร้อยละ 5.63 ต่อปี การที่อัตราดอกเบี้ยลดลงอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นเพราะรัฐบาลต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยการเน้นภาคการลงทุนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงต้องต้องใช้นโยบายการเงินด้วยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนั้นเอง ดังนั้นเมื่อนำปัจจัยทั้ง 3 มาพิจารณาร่วมกันจะเห็นได้ว่าแนวโน้มของอุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยในอีก 4 ปีข้างหน้าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆโดยมาจากปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัวคิดมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยราคากรมธรรม์ประกันชีวิตและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์

จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดในอนาคตเพื่อที่จะดึงดูดลูกค้า เช่นการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าหรือเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์และสอดคล้องกับรายได้ของประชาชน รวมทั้งเน้นกลยุทธ์การขายโดยการเพิ่มความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ต่างๆให้ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อประกันชีวิตเป็นต้น ในส่วนของภาครัฐอาจมีมาตรการที่ช่วยสนับสนุนการทำประกันชีวิตเพิ่มขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการช่วยชดเชยความเสี่ยงและสนับสนุนการออมเงินในระยะยาว เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิต ส่วนในของประชาชนสามารถทราบแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนในอนาคตของธนาคารพาณิชย์ที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อยทำให้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจออมเงินในทางเลือกอื่นๆ เช่นการออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตที่ได้ทั้งผลตอบแทนและความคุ้มครองชีวิต เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาไทยสามารถนำผลวิเคราะห์มาเป็นข้อเสนอแนะ 2 ส่วนคือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

1. จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตได้ ซึ่งหากรัฐบาลมีนโยบายในการเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อหัวให้สูงขึ้นจะทำให้การออมในรูปแบบประกันชีวิตของประชาชนเพิ่มขึ้นได้ เนื่องการออมมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงหลังหักภาษีและรายจ่ายเพื่อการบริโภค

2. จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าราคากรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นเป็นปัจจัยในการกำหนดอุปสงค์กรมธรรม์ประกันชีวิตได้ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องอัตราเบี้ยประกันชีวิตควรกำหนดอัตราเบี้ยประกันชีวิตที่เหมาะสมเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิผู้ซื้อประกันชีวิตไม่ให้เอาเปรียบด้านราคาและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทประกันชีวิตขนาดเล็กให้สามารถแข่งขันกับบริษัทขนาดใหญ่ได้

3. ภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้และประโยชน์จากการทำประกันชีวิตที่มีต่อความมั่นคงของตนเองและครอบครัว โดยการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้ เช่นทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการประกันชีวิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะต่อบริษัทประกันชีวิต

1. จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งหากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ลดลงจะทำให้ประชาชนหันมาออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตเพิ่มขึ้น บริษัทประกันชีวิตควรคำนึงถึงเรื่องอัตราผลตอบแทนในรูปแบบประกันชีวิต เนื่องจากเป็นอัตราผลตอบแทนจากธนาคารพาณิชย์สามารถทดแทนอัตราผลตอบแทนจากการออมเงินในรูปแบบประกันชีวิตได้ ดังนั้นบริษัทประกันชีวิตจึงควรเสนอผลตอบแทนให้มากกว่าหรือเท่ากับผลตอบแทนที่ได้จากธนาคารพาณิชย์เพื่อดึงดูดให้ประชาชนสนใจการออมทรัพย์ในรูปแบบการประกันชีวิต

2. จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าราคากรมธรรม์ประกันชีวิตต่อผลต่ออุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งโดยทั่วไปราคากรมธรรม์ประกันชีวิตของบริษัทแต่ละแห่งไม่แตกต่างกันนักแต่จะแตกต่างกันในส่วนของเงื่อนไขความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ต่างๆที่ผู้อาประกันชีวิตได้รับเป็นจุดขายมากกว่า ดังนั้นควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สอดคล้องกับรายได้ของประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนตามสภาพที่ความเสี่ยงภัย ความจำเป็นและสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่นการประกันภัยที่มีรูปแบบการออมและการลงทุนเพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะหลังวัยเกษียณงานสามารถมีคุณภาพที่ชีวิตที่ดีได้ การให้สิทธิประโยชน์ ความคุ้มครองและวงเงินความคุ้มครองตามความต้องการของผู้ซื้อประกันชีวิต เป็นต้น

3. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้นเพื่อกระจายผลิตภัณฑ์สู่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพที่ เช่นการขายผ่านผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตผ่านธนาคาร (bancassurance) เพื่อเข้าถึงฐานลูกค้าที่ตัวแทนประกันชีวิตเข้าไม่ถึงหรือให้ความเชื่อถือกับองค์กรมากกว่าตัวบุคคล การขายผ่านทางโทรศัพท์ (telemarketing) การขายผ่านทางนายหน้า (broker) การขายตรงทางไปรษณีย์ (direct mail) เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การประมาณราคากรมธรรม์ประกันชีวิตจากการใช้เบี้ยประกันภัยรับสุทธิหารด้วยจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่อาจได้การประมาณราคากรมธรรม์ประกันชีวิตที่ไม่ตรงกับความจริงมากนัก ดังนั้นครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยต่างๆเพิ่มเติมที่ใช้แทนราคากรมธรรม์ประกันชีวิต

2. เพื่อแสดงถึงอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทยอย่างละเอียดจึงควรทำการศึกษาในรายภูมิภาค ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่ออุปสงค์ประกันชีวิตในแต่ละภูมิภาคและสามารถวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในแต่ละภูมิภาคได้อย่างละเอียด

3. การศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตนอกจากวิเคราะห์ในภาพที่รวมแล้วอาจทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตแต่ละประเภท เช่น ประเภทสามัญ อุตสาหกรรม หรือกลุ่มนอกจากนั้นอาจทำการศึกษาอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตแต่ละรูปแบบเช่นแบบออมทรัพย์ แบบตลอดชีพ หรือแบบเฉพาะกาลเป็นต้นซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่กำหนดอุปสงค์ของแต่ละประเภทและแต่ละแบบกรมธรรม์ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการประกันภัย, กระทรวงพาณิชย์. 2531. **รายงานธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย 2531** กรุงเทพมหานคร.

_____.2539. **รายงานธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย 2540.** กรุงเทพมหานคร.

_____.2550. **รายงานธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย 2550.** กรุงเทพมหานคร.

_____.2551. **รายงานธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย 2551.** กรุงเทพมหานคร.

จิราภรณ์ ชาวงษ์, รศ.ดร.พิสมัย จารุจิตติพันธ์. **เศรษฐศาสตร์มหภาคทฤษฎีและนโยบาย.** กรุงเทพฯ: บริษัทเพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด.

ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ. 2546. **ทฤษฎีและนโยบายการเงิน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดาริณี ตัณฑวิเชฐ. 2527. **หลักและนโยบายการลงทุน**. กรุงเทพฯ: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์จัด.

ธิษณา เจริญสวรรค์. 2548. **การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดและอุปสงค์ของการประกันชีวิตในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพินดา หาญจริง. 2549. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตของที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรนภา เพ่งพิศ. 2549. **การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช. 2532. **หลักการประกันภัยสาขาวิทยาการจัดการ หน่วยที่ 1-8.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาลินี เชษฐ์โชติศักดิ์. 2534. **ปัจจัยที่มีผลต่อการทำประกันชีวิตในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัตนา สายคณิต. 2542. **มหเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์: จากทฤษฎีสู่นโยบาย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรวัตร ธรรมาอภิรมย์. 2544. **เศรษฐมิติ**. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และวลัยภรณ์ อัตตะนันท์. 2531. **รายงานผลการวิจัยเรื่องการเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาคมประกันชีวิตไทย. 2541. **รายงานสถิติธุรกิจประกันชีวิตประจำปี พ.ศ. 2541.** กรุงเทพฯ

_____.2551. **รายงานสถิติธุรกิจประกันชีวิตประจำปี พ.ศ. 2551.**กรุงเทพฯ

สิทธิโชค ศรีเจริญ. 2528. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประกันภัย.** กรุงเทพมหานคร: ประชุมทองการพิมพ์

สุธรรม์ พงศ์สำราญ , พึงใจ พึ่งพานิช และวิรัช ณ สงขลา. 2542 . **หลักการประกันชีวิต.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดี่ยนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. **แผนพัฒนาประกันภัย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2549 -2554.** (Online). www.oic.or.th/th/about/masterplan2.php., 13 มกราคม 2551.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. **แผนพัฒนาประกันภัย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 -2557.** (Online).www.oic.or.th/th/about/masterplan.php., 4 มกราคม 2554.

โสภา คงธนาคมธัญกิจ. 2538. **การศึกษาอุปสงค์การประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมร เลิศในสัตย์. 2522. **"ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อการประกันชีวิต".** วารสารสำนักงานประกันภัย. 4 (เมษายน-มิถุนายน2522): 54 - 60

Chee Lim. **Macroeconomic Variables and the Demand for Life Insurance in Malaysia 2002.** (Online). www.cass.city.ac.uk/conferences/.../LimHaberman29August.pdf., September 20, 2010

Deria Nesterova . **Determinants of the demand for life insurance : evidence from selected CIS and CEE countries.** 2008 (Online). www.kse.org.ua/uploads/file/library /2008/nestrrova., December 2, 2010

Pfeffer. I. and Klock. D. 1974. **Perspectives on insurance.** USA:Prentice – Hall Inc.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติด้วยโปรแกรม E-view

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ก1 ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

Dependent Variable: LOG(POLICY)

Method: Least Squares

Date: 04/22/11 Time: 21:58

Sample (adjusted): 2534 2550

Included observations: 17 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
LOG(Y)	0.976201	0.048529	20.11563	0.0000
IR	-0.005346	0.001604	-3.332334	0.0067
LOG(P)	0.171427	0.026520	6.464004	0.0000
LOG(SS)	-0.089023	0.054822	-1.623845	0.1327
TAX	0.012659	0.009097	1.391475	0.1916
C	3.800191	0.184632	20.58255	0.0000

R-squared	0.999386	Mean dependent var	15.83598
Adjusted R-squared	0.999107	S.D. dependent var	0.344022
S.E. of regression	0.010282	Akaike info criterion	-6.046304
Sum squared resid	0.001163	Schwarz criterion	-5.752229
Log likelihood	57.39358	F-statistic	3580.228
Durbin-Watson stat	1.848440	Prob(F-statistic)	0.000000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ก2 ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย (หลังตัดตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกไป)

Dependent Variable: LOG(POLICY)

Method: Least Squares

Date: 04/23/11 Time: 19:08

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
IR	-0.004545	0.002947	-1.541977	0.1426
LOG(Y)	0.853355	0.056761	15.03407	0.0000
LOG(P)	0.180958	0.049726	3.639073	0.0022
C	4.310040	0.213656	20.17280	0.0000

R-squared	0.997972	Mean dependent var	15.69969
Adjusted R-squared	0.997592	S.D. dependent var	0.461721
S.E. of regression	0.022657	Akaike info criterion	-4.559842
Sum squared resid	0.008213	Schwarz criterion	-4.360696
Log likelihood	49.59842	F-statistic	2624.865
Durbin-Watson stat	1.378744	Prob(F-statistic)	0.000000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ก3 ผลการทดสอบปัญหา Autocorrelation ของสมการอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:

F-statistic	5.111909	Prob. F(2,9)	0.328710
Obs*R-squared	9.041123	Prob. Chi-Square(2)	0.108833

ตารางผนวกที่ ก4 ผลการทดสอบปัญหา Heteroskedasticity ของสมการอุปสงค์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตในประเทศไทย

White Heteroskedasticity Test:

F-statistic	1.057582	Prob. F(9,7)	0.481706
Obs*R-squared	9.795843	Prob. Chi-Square(9)	0.367264

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ก5 การประเมินความสามารถในการพยากรณ์

ค่าที่ใช้ทดสอบ	ผล
Root Mean Squared Error	0.027397
Mean Absolute Error	0.022015
Mean Abs. Percent Error	0.140676
Theil Inequality Coefficient	0.000872

ตารางผนวกที่ ก6 ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของรายได้เฉลี่ยต่อหัว

Dependent Variable: LOG(Y)

Method: Least Squares

Date: 02/27/11 Time: 14:21

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

LOG(Y) = C(1) + C(2)*T

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	10.45698	0.089927	116.2828	0.0000
C(2)	0.065699	0.007933	8.281676	0.0000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ก7 ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์

Dependent Variable: IR

Method: Least Squares

Date: 02/26/11 Time: 19:06

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

IR = C(1) +C(2) *T

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	12.08061	1.177562	10.25900	0.0000
C(2)	-0.563211	0.103880	-5.421738	0.0000

ตารางผนวกที่ ก8 ผลการทดสอบแนวโน้มในระยะยาวของราคากรมธรรม์ประกันชีวิต

Dependent Variable: LOG(P)

Method: Least Squares

Date: 04/23/11 Time: 20:36

Sample: 2531 2550

Included observations: 20

LOG(P) = C(1) + C(2)* T

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C(1)	9.672029	0.089551	108.0053	0.0000
C(2)	0.101996	0.007900	12.91108	0.0000

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข1 กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

(หน่วย : ฉบับ)

ปี	กรมธรรม์ที่มีผลบังคับใช้ ณ สิ้นปี (Policy)
2531	2,601,347
2532	3,010,721
2533	3,587,375
2534	3,935,562
2535	4,475,119
2536	4,983,349
2537	5,537,764
2538	6,238,856
2539	6,935,651
2540	7,215,160
2541	7,198,462
2542	7,375,916
2543	7,772,644
2544	8,331,702
2545	8,957,401
2546	9,642,406
2547	10,364,778
2548	11,183,793
2549	12,082,996
2550	13,091,779

ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี (IR)
2531	8.63
2532	9.50
2533	14.25
2534	10.50
2535	8.50
2536	7.00
2537	9.25
2538	10.63
2539	8.88
2540	11.50
2541	6.00
2542	4.13
2543	3.50
2544	2.88
2545	2.00
2546	1.00
2547	1.00
2548	3.00
2549	4.50
2550	2.32

ที่มา: ข้อมูลเครื่องชี้เศรษฐกิจของไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข3 รายได้เฉลี่ยต่อหัว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

(หน่วย : บาท)

ปี	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Y)
2531	28,256
2532	33,204
2533	38,613
2534	43,655
2535	48,311
2536	53,772
2537	60,865
2538	69,326
2539	75,146
2540	76,057
2541	72,979
2542	72,981
2543	77,860
2544	79,572
2545	82,975
2546	88,688
2547	96,054
2548	103,671
2549	114,884
2550	124,447

ที่มา: ข้อมูลเครื่องชี้เศรษฐกิจของไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข4 ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

ปี	จำนวนกรมธรรม์รายใหม่ (ฉบับ)	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (ล้านบาท)	ราคากรมธรรม์ประกันชีวิต (P) (บาท)
2531	732,538	11,011	15,031
2532	870,642	14,422	16,565
2533	1,042,520	19,415	18,624
2534	952,642	23,381	24,544
2535	1,061,168	28,516	26,872
2536	1,084,047	33,683	31,071
2537	1,157,827	39,879	34,443
2538	1,313,096	46,987	35,783
2539	1,469,759	54,571	37,129
2540	1,250,412	57,213	45,755
2541	1,045,089	54,812	52,448
2542	1,029,698	60,751	58,999
2543	1,481,145	73,351	49,523
2544	1,375,851	91,625	66,595
2545	1,487,283	112,101	75,373
2546	1,588,264	129,977	81,836
2547	1,644,302	147,199	89,521
2548	1,767,417	163,101	92,282
2549	2,004,147	169,360	84,505
2550	2,333,861	197,623	84,677

ที่มา: สมาคมประกันชีวิตไทย (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข5 จำนวนผู้ประกันสังคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

(หน่วย : พันคน)

ปี	จำนวนผู้ประกันสังคม (SS)
2531	0
2532	0
2533	0
2534	3,233
2535	3,473
2536	4,624
2537	4,861
2538	5,137
2539	5,476
2540	5,962
2541	5,925
2542	5,533
2543	5,840
2544	5,870
2545	6,542
2546	7,215
2547	7,685
2548	8,061
2549	8,437
2550	8,708

ที่มา: สำนักงานประกันสังคม (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข6 มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้จากเบี้ยประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2550

(หน่วย : พันคน)

ปี	มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้
2531	7,000
2532	7,000
2533	7,000
2534	10,000
2535	10,000
2536	10,000
2537	10,000
2538	10,000
2539	10,000
2540	10,000
2541	10,000
2542	10,000
2543	10,000
2544	10,000
2545	50,000
2546	50,000
2547	50,000
2548	50,000
2549	50,000
2550	50,000

ที่มา: กรมสรรพากร (2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวณัฐพร น้ำแก้ว
วัน เดือน ปีที่เกิด	20 ธันวาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานครฯ
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ประกันภัยบุคคล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท ไทยพาณิชย์สามัคคีประกันภัย จำกัด (มหาชน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์